

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

OMAVALVONTASUUNNITELMA PERHEHOIDON TUKIYKSIKKÖ 31.10.2023

Sisällys

1 TOIMINTAYKSIKKÖÄ JA OMAVALVONTASUUNNITELMAA KOSKEVAT TIEDOT	3
2 OMAVALVONNAN SUUNNITTELU	4
2.1 Omavalvontasuunnitelma lastensuojelun toiminnassa.....	4
2.2 Omavalvontasuunnitelman suunnittelu, seuranta ja siitä vastaavat henkilöt	5
3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO JA RISKIEN HALLINTA	6

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

3.1 Keskeiset riskienhallintaan ja omavalvonnan toimeenpanoon kytkeytyvät ohjeet ja hallinnolliset päätökset.....	6
3.2 Lähtökohtana riskejä aktiivisesti tunnistava ja ennakoiva yhteinen toimintakulttuuri	6
3.3 Omavalvonnan menettelytavat.....	7
3.4 HaiPro-järjestelmä	8
3.5 Sosiaalihuoltolain 48§ mukainen Ilmoitusvelvollisuus ja Spro-ilmoitus	9
3.6 Asiakastietojärjestelmät ja omavalvonta	9
4 TOIMINNAN KUVAUS	9
4.1 Toiminta-ajatus	9
4.2 Arvot ja toimintaperiaatteet.....	10
4.3 Henkilöstö	11
4.4 Rekrytointi	12
4.5 Perehdytys	13
4.6 Osaamisen ylläpito	13
4.7 Toimitilat, teknologiset ratkaisut ja terveydensuojelun mukainen omavalvonta	14
4.8 Asiakasturvallisuuteen liittyvä yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa	14
4.9 Asiakas- ja potilastietojen käsittely.....	15
4.10 Asiakastyön kirjaaminen.....	16
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET.....	17
5.1 Palvelutarpeen arviointi	17
5.2 Asiakassuunnitelma.....	17
5.3 Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30a§).....	18
5.4 Asiakkaan kohtelu.....	19
5.5 Itsemääräämisoikeuden varmistaminen	19
5.6 Asiakkaiden osallisuus palveluiden laadun ja omavalvonnan kehittämiseen	20
5.7 Asiakkaan oikeusturva.....	20
5.8 Muistutus ja kantelu	20
5.9 Muutoksenhakukelpoinen päätös.....	21
5.10 Omatyöntekijä.....	21
6 PALVELUN TOTEUTUKSEN JA SISÄLLÖN OMAVALVONTA.....	21

Lastensuojelun palveluyksikkö, **31.10.2023**

 Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

6.1 Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijä ja omavalvonta	21
6.2 Valvonta	22
6.3 Palveluun pääsy	23
6.4 Lastensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus.....	23
6.1 Lapsen osallisuus	24
6.2 Lapsen asiassa järjestettävät neuvottelut ja yhteistyö- ja informointivelvoite.....	24
6.3 Lastensuojelulainmukainen informointivelvollisuus	24
6.4 Hallintolain mukainen kuulemismenettely lastensuojelulain mukaisissa asioissa	24
6.5 Lapsen henkilökohtaiset tapaamiset.....	25
6.6 Palveluiden ja tukitoimien järjestäminen	25
6.7 Sosiaalihuollon palveluiden hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta.....	25
6.8 Moniammatillinen yhteistyö ja salassa pidettävän tiedon luovuttaminen.....	26
6.9 Rekisteröidyn oikeuksien ja asianosaisen tiedonsaantiin liittyvien oikeuksien tunnistaminen ja toteuttaminen	26
6.10 Lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden toteuttaminen	27
6.11 Asiakkaan varallisuus: itsenäistymis- ja käyttövarat, perhehoidon tukiyksikön rooli	27
9 RISKIENHALLINNAN JA OMAVALVONNAN SEURANTA – YHTEENVETO KEHITTÄMISTARPEISTA.....	27

1 TOIMINTAYKSIKÖÄ JA OMAVALVONTASUUNNITELMAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja Pohjois-Savon hyvinvointialue	Y-tunnus 3221316-6
Toimintayksikön nimi Lastensuojelun palveluyksikkö, ympärivuorokautiset palvelut, perhehoidon tukiyksikkö	
Tässä omavalvontasuunnitelmassa kuvataan omavalvonnan periaatteet sekä riskienhallinta Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun palveluyksikön lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden perhehoidon tukiyksikön omavalvonta.	

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Toimintayksikön katuosoite

Pohjois-Savon hyvinvointialue: Puijonlaaksontie 2, PL 1711, 70211 KUOPIO

Perhehoidon tukiyksikkö
Isoharjantie 6
71800 Siilinjärvi

ja

Lastentie 5
70620 Kuopio

Toimintayksikön vastaava esihenkilö:

Lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden esihenkilö Maarit Jomppanen puh. 040 580 5210

Lastensuojelun palvelutoiminnasta vastaavat henkilöt:

Lastensuojelun palveluyksikköjohtaja Katja Rautiainen, puh. 0447401688, katja.rautiainen@pshyvinvointialue.fi

Lastensuojelun palveluyksikkö toimii osana Pohjois-Savon hyvinvointialueen perhepalveluiden palvelualueetta (Perhepalveluiden palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, puh. 0447401956, minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi) perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla (Perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja Kati Kantanen, puh. 0447401951, kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi).

OMAVALVONTASUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Paikka ja päiväys

Allekirjoitus

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Omavalvontasuunnitelma on tutustuttavissa lastensuojelun sosiaalityön ja -ohjauksen toimintayksikön palvelupisteissä sekä osoitteessa www.pshyvinvointialue.fi.

2 OMAVALVONNAN SUUNNITTELU

2.1 Omavalvontasuunnitelma lastensuojelun toiminnassa

Sosiaalihuoltoa toteuttavan yksikön omavalvontasuunnitelma on

- suunnitelma siitä, miten toimintayksikössä tai toimintakokonaisuudessa käytännön toimenpitein valvotaan, seurataan ja arvioidaan toiminnan laatua ja turvallisuutta.
- suunnitelma, johon kirjataan kaikki keskeiset toimenpiteet, joilla palvelujen tuottajat itse valvovat toimintayksikköjään, henkilökunnan toimintaa sekä tuottamiensa palvelujen laatua.
- palvelujen laadun ja kehittämisen työväline. (Valvira 2023.)

Tämä omavalvontasuunnitelma kuvaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen perhehoidon tukiyksikön toimintaa. Tässä omavalvontasuunnitelmassa on kuvattu perhehoidon tukiyksikön riskienhallinnan ja omavalvonnan toimintamallit; näin ollen **suunnitelma toimii kiinteänä osana Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaalihuollon palvelutoiminnan toimeenpanoa, henkilöstön perehdytystä työhön sekä palvelutoiminnan toiminnan seurantaa, kehittämistä ja arviointia**. Tavoitteena on, että omavalvontasuunnitelma toimii paitsi omavalvonnan kuvauksena, myös

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

henkilöstön päivittäisenä tukena ja pitää sisällään kuvauksen siitä palvelutoiminnasta, jota Pohjois-Savon hyvinvointialueen perhehoidon tukiyksikössä toteutetaan. Julkisesta omavalvontasuunnitelmasta on saatavilla myös tietoa palveluiden käyttäjille heidän oikeuksistaan ja edellytyksistä palveluiden asiakasturvallisuuden toteutumiselle.

Omavalvonnan lähtökohtana on riskienhallinta, jossa palveluprosesseja arvioidaan laadun sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta (Valvira 2023). Vastuu toiminnan arvioinnista ja valvonnasta on paitsi yksikön johdolla ja esihenkilöillä, myös jokaisella henkilöstön kuuluvalla; omavalvonnan toimenpiteitä tulee toteuttaa aktiivisesti osana palvelutoiminnan laadun ja asiakasturvallisuuden seuranta, arviointia ja kehittämistä. Tavoitteena Pohjois-Savon hyvinvointialueella on avoin ja luottamuksellinen toimintakulttuuri, jossa asiakasturvallisuutta ja toiminnan laatua kehitetään yhdessä henkilöstön kanssa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella palveluiden valvonnan ja omavalvonnan yleiset periaatteet kuvataan Pohjois-Savon hyvinvointialueen omavalvontaohjelmassa <https://pshyvinvointialue.fi/documents/594193/718182/PSHVA+omavalvontaohjelma+19122022.pdf/46829c36-3405-10bd-4c71-e7d207a8ab2f?t=1672737329881>

Perhehoidon tukiyksikön omavalvontasuunnitelmassa kuvataan omavalvonnan toimenpiteet ja riskienhallinta Pohjois-Savon hyvinvointialueella.

Omavalvontasuunnitelma on julkinen asiakirja, jonka tulee olla kaikkien omavalvonnasta kiinnostuneiden saatavilla. Omavalvontasuunnitelma on pidettävä saatavilla tai nähtävillä perhehoidon tukiyksikön palvelupisteissä siten, että toimitiloissa asioivat ja asiasta kiinnostuneet voivat halutessaan tutustua omavalvontasuunnitelmaan. Lisäksi omavalvontasuunnitelma on myöhemmin nähtävillä myös Pohjois-Savon hyvinvointialueen verkkosivulla www.pshyvinvointialue.fi.

2.2 Omavalvontasuunnitelman suunnittelu, seuranta ja siitä vastaavat henkilöt

Vastuu perhehoidon omavalvonnan suunnittelusta hyvinvointialuetasoisesti on lastensuojelun johtotiimillä (toimintayksikön esihenkilöt, palveluyksikköjohtaja). Omavalvonnan sisällön ja toimintamallien suunnitteluun sekä omavalvontasuunnitelman arviointiin osallistuvat edellä mainittujen lisäksi yksikön esihenkilö (johtava sosiaalityöntekijä) sekä yksikön henkilöstö.

Osana omavalvontasuunnitelman seuranta ja siihen kytkeytyvää riskien arviointia tulee huomioon ottaa kulloinkin tarvittavalla laajuudella myös mm:

- Saatu ja kerätty suullinen ja kirjallinen asiakaspalaute sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain mukaisissa muistutuksissa ilmenevät tarpeet
- Asiakasturvallisuusilmoitukset (Haipro), sosiaalihuoltolain 48§ mukaiset epäkohtailmoitukset (Spro) sekä osana yksiköiden päivittäistoimintaa ilmenevät kehittämistarpeet ja -näkemykset sekä epäkohtahavainnot sekä mahdollinen henkilöstöltä kerätty palaute
- Sosiaaliasiamiestoimintaan liittyvässä yhteistyössä ilmenevät tarpeet sekä yhteistyökumppaneilta ilmenevät tarpeet sekä mahdolliset palautteet
- Valvontaviranomaisen näkemykset, kannanotot sekä saatu neuvonta ja ohjaus
- Osana henkilöstön perehdytystä sekä palvelussuhteen päättymistä käytävät väliarvioinnin sekä loppukeskustelut koskien toiminnan kehittämistarpeita
- Sisäisten tarkastus- ja valvontatoimenpiteiden johdosta syntyvät havainnot ja tarpeet
- Työpaikan riskien arvioinnissa ilmenevät tarpeet, joilla voi olla vaikutusta myös palveluita käyttäville asiakkaille

Omavalvontasuunnitelman läpikäyminen on osa uuden henkilöstön perehdytystä toimintaan yksiköissä ja se toimii myös johdon ja henkilöstön yhteisenä työvälineenä asiakasturvallisuuden toteuttamisessa, seurannassa ja arvioinnissa osana päivittäistä toimintaa. Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Muutoksista riippumatta omavalvontasuunnitelmat arvioidaan ja

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

käydään läpi vuosittain sekä yksikkö-, toimintayksikkö, että palveluyksikkötasoisesti sekä vastuuhenkilöiden vaihtuessa. Omavalvontasuunnitelman seurannan systematisoimiseksi omavalvontasuunnitelman seuranta sekä siihen liittyvä riskien arviointi toteutetaan säännönmukaisesti (osana johtamisen vuosikelloa). Omavalvontasuunnitelman päivittämisestä informoidaan koko henkilöstöä sekä suullisesti, että kirjallisesti.

3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO JA RISKIEN HALLINTA

3.1 Keskeiset riskienhallintaan ja omavalvonnan toimeenpanoon kytkeytyvät ohjeet ja hallinnolliset päätökset

- toimintayksikkökohtainen omavalvontasuunnitelma sekä sen liitteet (asiakasturvallisuus ja palveluiden laatu)
- yksikkökohtainen turvallisuussuunnitelma (työturvallisuus, työpaikan riskien arviointi)
- sosiaaliohjaajan/ sosiaalityöntekijän/ johtavan sosiaalityöntekijän tehtäväkuvaus (työnjako, työtehtävät sekä niihin sisältyvät velvoitteet)
- perhe- ja vammaispalvelujen toimialajohtajan toimivallan siirto alaiselleen henkilöstölle (toimivalta)
- valmiussuunnitelma (valmistelussa)
- IMS-toimintaprosessit (valmistelussa)

Lisäksi asiakasturvallisuuden ja riskienhallinnan kokonaisuuteen linkittyä erinäisiä Pohjois-Savon hyvinvointialueen henkilöstöhallinnon ohjeita sekä tietosuojan ohjeita, kuten:

- Päihdeohjelma
- Tietosuojan ja tietoturvan ohjeistukset, jotka on mainittu omavalvontasuunnitelman kappaleessa 4.6.

Kaikki edellä mainitut ohjeet ovat osa henkilöstön perehdytysohjelmaa.

3.2 Lähtökohtana riskejä aktiivisesti tunnistava ja ennakoiva yhteinen toimintakulttuuri

Riskien ennakointi ja tunnistaminen on omavalvontasuunnitelman ja omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Ilman riskien ennakkollista tunnistamista ja arviointia ei niitä voida ennaltaehkäistä tai edistää asiakasturvallisuuden toteutumista suunnitelmallisesti. Asiakasturvallisuuteen liittyvät ja omavalvonnan kohteena olevat riskit voivat aiheutua monenlaisista tekijöistä ja ovat myös usein monien tekijöiden summa. Riskienhallinnan ja omavalvonnan tullee olla osa joka päivästä arjen työtä palveluissa. Riskienhallinta vaatii sitoutumista ja aktiivisia toimia koko henkilökunnalta. Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Riskien aiheutuminen voi liittyä esimerkiksi:

- voimavaroihin (esim. resurssit, kuormitus)
- sosiaalisiin tekijöihin (esim. vuorovaikutuksen puute tai laatu; henkilökunnan tai henkilökunnan ja asiakkaiden väliset suhteet, toiset asiakkaat)
- toimintakulttuuriin (esim. puutteelliset rakenteet tai vuorovaikutusmahdollisuuksien puutteet, ilmapiiri)
- asiakkaan oikeuksien ja viranomaisen velvollisuuksien toteutumiseen (esim. perusteeton asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittaminen)
- fyysiseen toimintaympäristöön (tilat, kalusteet, laitteet)

Edellytyksenä onnistuneelle ja monipuoliselle riskienhallinnalle on avoin ja luottamuksellinen sekä turvallisuuden monialaisesti huomioiva toimintakulttuuri sekä vuorovaikutussuhteet, joissa sekä asiakkaat ja henkilöstö sekä omaiset ja organisaation johto uskaltavat tuoda esille omia näkemyksiään palveluiden turvallisuutta ja laatua koskien. Vastuu

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä on paitsi johdolla ja esihenkilöillä, myös jokaisella henkilöstöön kuuluvalla; omavalvonnan toimenpiteitä tulee toteuttaa aktiivisesti osana palvelutoiminnan laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämistä.

Yhteisen toimintakulttuurin luominen ja ylläpitäminen sekä asiakasturvallisuuden yhteinen käsittely edellyttää toimivan vuorovaikutuskulttuurin lisäksi asiakasturvallisuuden arvostamista ja tunnistamista toiminnalle merkitykselliseksi ja lakisääteiseksi viranomaisen velvollisuudeksi. Henkilöstön, esihenkilöiden ja johdon väliseen vuorovaikutukseen on oltava olemassa toimivat ja säännönmukaiset rakenteet, jotka mahdollistavat yhteisen vuoropuhelun. Erityisesti rakenteiden ylläpitoon ja riittävyden arviointiin tulee kiinnittää huomiota olosuhteissa, joissa yksikön toiminnan keskeisissä edellytyksissä, kuten henkilöstössä tai esihenkilöissä, tapahtuu oleellisia muutoksia. Olemassa olevien rakenteiden toimivuuteen tulee myös osana päivittäistoimintaa kiinnittää aktiivisesti huomiota; yhteinen arviointi, kehittämistarpeiden puheeksi otto ja käsittelyn mahdollistaminen kuuluu palveluyksikössä jokaiselle. Keskeisessä osassa toimintakulttuurin ja rakenteiden ylläpitoa sekä asiakasturvallisuuden ennakoivaa toimintaa on uuden henkilöstön perehdyttäminen yksikön toimintaan sekä omavalvonnan periaatteisiin ja toimintamalleihin.

Toiminnasta vastaavan johdon ja esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa asiakasturvallisen palvelun toteuttamiseksi. Toiminnasta vastaavien on huolehdittava siitä, että asiakasturvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehittämisessä sekä korjaavien toimenpiteiden seurannassa on esihenkilöillä, mutta työntekijöiden tulee ilmoittaa havaituista riskeistä johdolle.

Esihenkilön vastuulla on saada aikaan myönteinen asenneympäristö turvallisuuskysymysten käsittelylle yksikössä sekä huomioida omavalvonnan kysymysten käsittely ja seuranta osana toiminnan päivittäisjohtamista. Esihenkilön vastuulla on perehdyttää henkilökunta omavalvonnan periaatteisiin ja toimeenpanoon mukaan lukien henkilökunnalle laissa asetettuun velvollisuuteen ilmoittaa asiakasturvallisuutta koskevista epäkohdista ja niiden uhista. Yksikön esihenkilö myös vastaa omavalvonnan toteutumisen seurannasta ja ohjaamisesta yksikössä sekä omavalvonnan ja riskien arvioinnin raportoinnista toiminnasta vastaavalle johdolle.

Henkilöstö osallistuu turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen, seurantaan ja arviointiin sekä turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Henkilöstö vastaa myös osaltaan omavalvontaan liittyvien havaintojen tai riskien tuomisesta esihenkilöiden tietoon sekä kukin omalta osaltaan omavalvontaan liittyvien toimintaohjeiden noudattamisesta.

3.3 Omavalvonnan menettelytavat

Lastensuojelun yksiköiden sisäisessä toiminnassa henkilöstön tulee arvioida työssään säännönmukaisesti asiakasturvallisuutta uhkaavia riskejä, epäkohtia ja omavalvonnan toteutumista. Tunnistetut riskit viedään esihenkilön tietoon ja otetaan tarpeellisessa laajuudessa yksikön työryhmässä käsiteltäväksi.

Mikäli kyseessä on riski, joka vaatii toimintayksikkö- tai palveluyksikkötasolta arviointia ja seurantaa, tulee esihenkilön viipymättä olla asiassa yhteydessä edelleen (riskienhallinnan ja omavalvonnan arviointi palveluyksikkö-, tai toimintayksikkötasoisesti).

Osana riskienhallinnan toimeenpanoa toteutuneet haittatapahtumat kirjataan, analysoidaan, raportoidaan ja toteutetaan korjaavat toimenpiteet. Tilanteessa, jossa on tunnistettavissa yksilöitävissä oleva riski, haittatapahtuma (poikkeama) tai läheltä-piti-tilanne, asia ohjataan käsiteltäväksi **Haipro-järjestelmään** tehtävän ilmoituksen ja ilmoitusten käsittelyä koskevan toimenpideohjeistuksen mukaisesti.

Silloin, kun toiminnassa ilmenee **sosiaalihuoltolain 48§ mukaista epäkohtailmoitusta** edellyttävä epäkohta, tulee asiasta laatia epäkohtailmoitus Haipro-järjestelmässä (S-pro-ilmoitus).

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Lastensuojelun palveluyksikössä otetaan vuonna 2024 käyttöön vuosittainen **riskien ja omavalvonnan säännöllinen arviointi**, joka kattaa palveluyksikkö-, toimintayksikkö-, ja yksikötasoisien toiminnan. Tällöin tunnistettujen riskien osalta arvioidaan tarpeelliset toimenpiteet, jotka kytetään osaksi palvelu- ja toimintayksikköjen sekä yksiköiden toiminnan johtamista. Muodostuneen kehittämissuunnitelman arviointia ja dokumentointia toteutetaan osana omavalvontasuunnitelman seuranta. Lisäksi riskien ja omavalvonnan tarpeen ja toimenpiteiden arviointi voidaan käynnistää palveluyksikkö-, toimintayksikkö- tai yksikötasoisesti muulloinkin tilanteessa, jossa sille ilmenee tarvetta. Myös tällöin muodostuneen kehittämissuunnitelman arviointia ja dokumentointia toteutetaan osana omavalvontasuunnitelman seuranta.

Oleellinen osa vaara- ja haittilanteiden käsittelyä on asiakkaan ja tarvittaessa omaisen tiedottaminen asiakkaan asiaa koskevasta tapahtuneesta sekä asian asianmukainen dokumentointi. Asiakkaalle ja hänen omaisilleen informoidaan myös käytettävissä olevista oikeussuojakeinosta.

Toimintaa koskien sovitusta muutoksista tiedotetaan tarpeellisella laajuudella yksiköiden kokouksissa, tarvittaessa erillisellä muistiolla/tiedotteella yksikön ulkopuolisille tahoille. Omavalvonnan kohdistuvista korjaavista toimenpiteistä tehdään kirjaukset omavalvonnan seuranta-asiakirjaan.

Työpaikan riskien arviointi toteutetaan vuosittain Granite-järjestelmässä: arvioinnin lähtökohtana on työturvallisuus sekä henkilöstön työhön liittyvien riskien tunnistaminen ja hallinta. Työturvallisuutta ja työhön kohdistuvia riskejä koskevat huolenaiheet on kulloinkin tarpeellisella tavalla huomioitava myös osana omavalvonnan arviointia ja toteutumisen seuranta, sillä samoilla tekijöillä voi olla merkitystä arvioitaessa myös palveluiden toteuttamisen edellytyksiä, palveluiden käyttäjien turvallisuutta tai palveluiden laadun ja asiakasturvallisuuden toteutumista.

3.4 HaiPro-järjestelmä

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käytössä HaiPro-järjestelmä turvallisuusilmoitus/uhka- ja vaaratilanteiden sekä haitta- ja läheltä piti-tilanteiden raportointiin ja käsittelyyn seurantaan:

1. Ilmoita havaitsemasi laatu- tai turvallisuusilmoitukset, epäkohdat, asiakas- tai työturvallisuusriskit viipymättä. Ilmoitus tehdään esihenkilölle suullisesti ja dokumentoidaan HaiPro-järjestelmään
 - a. Asiakasturvallisuusilmoitus: asiakasturvallisuuteen vaikuttavat tapahtumat, jotka aiheuttavat tai voivat aiheuttaa haittaa asiakkaalle (tunnistetut riskit, läheltä piti-tilanteet sekä haittatapahtumat)
 - b. Työturvallisuusilmoitus: työturvallisuutta koskevat tapahtumat, jotka aiheuttavat tai voivat aiheuttaa uhkaa työturvallisuudelle (tunnistetut riskit, läheltä piti-tilanteet sekä haittatapahtumat)
 - c. Tietosuoja-/tietoturvailmoitus: tietosuojaa tai tietoturvaa koskevat tapahtumat, joissa tietojen salassapito on vaarantunut tai on riskissä vaarantua (tunnistetut riskit, läheltä piti-tilanteet sekä haittatapahtumat)

HaiPro-järjestelmässä kirjattujen ilmoitusten käsittely tapahtuu hyvinvointialueen toimintaa koskevien toimintaohjeiden mukaisesti esihenkilön toimesta. Ilmoitustapahtuman saapuessa esihenkilö vastaa tapahtuneen analysoinnista, tarpeellisten toimenpiteiden sekä riskien arvioinnista. Tapahtuman luonteesta riippuen tapahtunut käsitellään joko niiden henkilöiden kanssa, jota asia koskee tai yhteisesti työyksikössä yleisellä tasolla yksityisyyden suoja ja salassapitoa vaarantamatta. Yhteisen keskustelun tavoitteena on selvittää tapahtuneeseen johtaneet syyt, tunnistaa toteutuneita riskejä ja toiminnan kehittämistarpeita ja sopia toimista, joilla pyritään ennaltaehkäisemään vastaavat tilanteet jatkossa. Ilmoituksen käsittelystä vastaava kirjaa HaiPro-järjestelmässä tehtyihin ilmoituksiin korjaavat

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

toimenpiteet ja tarvittaessa tarpeelliseksi arvioidun kehittämissuunnitelman tilanteen korjaamiseen. HaiPro-järjestelmästä saatavia raportteja hyödynnetään yksikön, tulosalueiden ja organisaation kehittämistyössä.

3.5 Sosiaalihuoltolain 48§ mukainen Ilmoitusvelvollisuus ja Spro-ilmoitus

Sosiaalihuoltolain 48–49§ mukaisesti sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvan on **ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle**, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa **epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan** asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta hyvinvointialueen **sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle**. **Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.**

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi työn alle. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle. Henkilön on ilmoitettava asiasta salassapitosäännösten estämättä aluehallintovirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä. Aluehallintovirasto tai sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin erikseen säädetään.

Sosiaalihuoltolain mukainen epäkohtailmoitus laaditaan HaiPro-järjestelmässä (S-pro-ilmoitus). Tallennettu ilmoitus ohjautuu Pohjois-Savon hyvinvointialueella samalla tiedoksi sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle sekä tarvittaville toiminnasta vastaaville henkilöille. Epäkohtailmoitusten käsittelyn prosessista vastaa sosiaalihuollon johtava viranhaltija.

3.6 Asiakastietojärjestelmät ja omavalvonta

Perhehoidon tukiyksikkö käyttää asiakastietojärjestelmistä erillistä rekisteriä, johon on rekisteröity sijaisperheiden ja tukiperheiden tiedot. Tällä hetkellä rekisterit ovat perhehoidon tukiyksikön Acces-tietokannassa (ent. Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämysyksikön aikainen) rekisteri, jonka toiminta on hyvin epävarmaa ja johon ei ole juuri saatavilla ylläpitoa, joka poistuu Saga-tietojärjestelmän käyttöönoton myötä. Käytössä on myös Effica- asiakastietojärjestelmä, jossa on keskisen ja pohjoisen alueen sijais- ja tukiperheiden tiedot.

Pohjois-Savon hyvinvointialue valmistellaan parhaillaan yhden yhtenäisen sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän käyttöönottoa Saga, joka mahdollistaa myös yhtenäisten asiakastiedon käsittelyprosessien ja asiakkuuden hallintaan liittyvien menettelytapojen kehittämisen.

4 TOIMINNAN KUVAUS

4.1 Toiminta-ajatus

Perhehoidon tukiyksikkö on osa lastensuojelun kokonaisuutta ja tätä kautta kuuluu samaan valvonnan suunnitelmaan kuin muukin lastensuojelu. Perhehoidon tukiyksikkö rekrytoi ja valmentaa tukiperheitä ja perhehoitajia Pohjois-Savon hyvinvointialueen lapsiperheiden sosiaalipalvelujen ja lastensuojelun avo- ja sijaishuollon käyttöön sekä tuottaa perhehoidon tuen palveluita. Perhehoidon tukiyksikkö järjestää virkistys – ja vertaistuki-iltoja tuki- ja sijaisperheille. Perhehoidon tukiyksikkö ylläpitää tuki- ja sijaisperheiden rekisteriä sekä vastaanottaa tuki – ja sijaisperheitä tarvitsevien hakemukset, sekä etsii rekisteristä sopivan perheen lapselle.

Tukiperhetoiminta on sosiaalihuollon tai lastensuojelun tukitoimintaa lapsen ja hänen perheensä auttamiseksi. Sen tavoitteena on tukea perhettä niin, että se jatkossa selviytyy omin voimin. Lapsi tai sisarukset käyvät tukiperheessä

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

säännöllisesti tavallisesti yhden viikonlopun kuukaudessa. Tukiperheet valmennetaan tehtävään 2–3 tapaamiskerran tukiperhekoulutuksessa. Tukiperheiltä pyydetään suostumus rikosrekisteriotteiden ja oman asuinalueen sosiaalitoimen selvityksen tilaamiseen. Tukiperheet tavataan ja kodin olosuhteet tarkistetaan kotikäynnillä. Tukiperhepalvelun saaminen edellyttää perhekeskus- tai lastensuojelun asiakkuutta.

Perhehoito tarkoittaa lapsen sijoittamista sijaiskotiin tarvittavaksi ajaksi avohuollon sijoituksena, kiireellisenä sijoituksena, huostaanottopäätöksellä tai sijaishuollon muutospäätöksellä.

PRIDE-valmennuksen aikana perhe ja valmentajat arvioivat yhdessä perheen valmiuksia sijaisvanhemmuuden tehtävään. Valmennuksesta saa kirjallisen arvion ja todistuksen. Valmennus edellyttää pariskuntien molempien puolisoitten osallistumista. Perhehoitajilta pyydetään rikosrekisteriotteet lasten kanssa työskentelyä varten, suostumus oman asuinalueen sosiaalitoimen selvityksen tilaamiseen, T-lääkärinlausunnot ja asumis- ja perhesuhdeselvitykset Digi- ja väestötietovirastosta.

Lyhytaikaisen perhehoidon täydennysvalmennusta tarjotaan perheille, jotka ovat käyneet PRIDE-valmennuksen ja ovat kiinnostuneita toimimaan lyhytaikaisena perhehoitoperheenä.

Perhehoidon tukiyksikkö järjestää tukea tuki- ja perhehoitoperheille (mentorointi, työnohjaus), sijoitettujen lasten vanhemmille (VOIKUKKIA-toiminta) ja hyvinvointialueen työntekijöille.

4.2 Arvot ja toimintaperiaatteet

Pohjois-Savon hyvinvointialueen yleisstrategian missio on ”Hyvinvoiva ja kukoistava Pohjois-Savo”. Strategian mukaisesti hyvinvointialueen toiminnassa huomioidaan erityisesti mm. toiminta alueen asukkaiden hyväksi ja asiakkaiden osallisuuden lisääminen; toiminta tiiviissä yhteistyössä ja palveluita asukkaiden tarpeita yhteensovittaen; laatu ja asiakaslähtöisyys sekä toiminnan perustuminen eettisyyteen sekä sosiaaliseen ja ekologiseen kestävytyteen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia vuosille 2023–2025 syventää hyvinvointialueen strategian palveluiden järjestämistä koskevia tavoitteita. Lastensuojelun palvelutoiminnan ensivaiheen palvelustrategisena tavoitteena on asiakasturvallisuuden vahvistaminen ja lisääminen. Lisäksi palvelustrategisena tavoitteena on lastensuojelun palvelutuotannon kehittäminen kestävällä tavalla sekä siten, että se perustuu lapsen suojelun tarpeeseen, vastaa lapsen yksilölliseen ja perheen kokonaisvaltaiseen tuen tarpeeseen sekä Pohjois-Savon alueella ilmeneviin tarpeisiin. Lastensuojelun palvelutoiminnassa näiden tavoitteiden mukainen kehittämistyö edellyttää asiakkaan oikeuksien, palvelun laadun ja vaikuttavuuden sekä lapsen osallisuuden erityistä huomiointia.

Sosiaalihuollon palvelutoiminnassa palvelujen tulee toteuttaa sosiaalihuollon lainsäädännön keskeisiä periaatteita. Palvelujen tulee edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta, vähentää eriarvoisuutta ja edistää osallisuutta, turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet sekä edistää asiakaskeskeisyyttä sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa.

Työyhteisössä yhteisesti sovitut arvot ja toimintaperiaatteet muodostavat vallitsevan toimintakulttuurin, mikä näkyy mm. asiakkaiden ja omaisten kohtaamisessa. Arvot liittyvät läheisesti myös työn ammattieettisiin periaatteisiin ja ohjaavat valintoja myös silloin, kun laki ei anna tarkkoja vastauksia käytännön työstä nouseviin kysymyksiin. Arvot kertovat työyhteisön tavasta tehdä työtä. Perhehoidon tukiyksikön toiminta on käynnistynyt 1.1.2023 Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä. Palvelutoiminnan toteutusta koskevan yhteisen arvopohjan muodostaminen ja vahvistaminen vaatii tulevana vuosina perhehoidon tukiyksikön toiminnassa erityistä huomiointia osana

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

yhteisen lastensuojelun ja -ohjauksen toimintakulttuurin luomista. Perhehoidon tukiyksikkö tekee laajaa yhteistyötä eri verkostojen ja toimijoiden kanssa.

Keskeisiä lastensuojelun toimintaperiaatteisiin kytkeytyviä lainsäädännöllisiä vaatimuksia ovat:

- Oikeusturva: *Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. (Suomen perustuslaki 21§)*
- Tasapuolinen kohtelu, lainmukaisuus sekä suhteellisuus: *Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden (Hallintolaki 6§).*
- Oikeus hyvään sosiaalihuoltoon ja kohteluun: *Asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 4§).*
- Yksilöllisyys: *Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on otettava huomioon asiakkaan toivomukset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet sekä hänen äidinkielenensä ja kulttuuritaustansa (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 4§).*
- Avoimuus: *Sosiaalihuollon henkilöstön on selvitettävä asiakkaalle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot ja niiden vaikutukset samoin kuin muut seikat, joilla on merkitystä hänen asiassaan. Selvitys on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 5§).*
- Hienovaraisuus ja perhekeskeisyys: *Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Lastensuojelun on pyrittävä ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelussa on toimittava mahdollisimman hienovaraisesti ja käytettävä ensisijaisesti avohuollon tukitoimia, jollei lapsen etu muuta vaadi (Lastensuojelulaki 4§).*
- Lapsen edun ensisijaisuus: *Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu; kun sijaishuolto on lapsen edun kannalta tarpeen, se on järjestettävä viivytyksettä (Lastensuojelulaki 4§).*
- Lapsen osallisuus: *Lapselle on hänen ikäänsä ja kehitystasoaan vastaavalla tavalla turvattava oikeus saada tietoa häntä koskevassa lastensuojeluasiassa ja mahdollisuus esittää siinä mielipiteensä. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa, lasta tai nuorta koskevaa päätöstä tehtäessä ja lastensuojelua toteutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen tai nuoren mielipiteisiin ja toivomuksiin. (Lastensuojelulaki 5§,)*
- *Luottamuksellisuus ja yksityisyyden suojaaminen: Sosiaalihuollon asiakirjalain mukaan henkilöstö, joka osallistuu asiakastyöhön, ovat velvollisia kirjaamaan sosiaalihuollon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja valvonnan kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot (Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 4§). Lastensuojelun toiminnassa muodostuvat sosiaalihuollon asiakirjat ovat salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja, joita ei tule näyttää tai luovuttaa sivulliselle nähtäväksi tai käytettäväksi; lisäksi salassa pidettävät tiedot kuuluvat vaitiolovelvollisuuden sekä hyväksikäyttökiellon piiriin. (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 22–23§)*

4.3 Henkilöstö

Henkilöstösuunnittelussa tulee ottaa huomioon toimintaan sovellettava lainsäädäntö. Sosiaalihuollon palvelutoiminnassa tarvittava henkilöstömäärä riippuu asiakkaiden avun tarpeesta, määrästä ja toimintaympäristöstä. Sosiaalipalveluja tuottavissa yksiköissä on huomioitava erityisesti henkilöstön riittävä sosiaalihuollon ammatillinen osaaminen sekä mahdolliset lakisääteiset kelpoisuusvaatimukset. Sosiaalihuollon ammattihenkilöitä ovat ne, jotka ovat saaneet ammatinharjoittamisoikeuden sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti (laillistettu ammattihenkilö) sekä ne, joilla on saman lain nojalla oikeus käyttää sosiaalihuollon ammattihenkilön ammattinimikettä (nimikesuojattu ammattihenkilö).

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Sosiaalihuollon ammattihenkilön ammatillisen toiminnan päämääränä on sosiaalisen toimintakyvyn, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin lisääminen. Sosiaalihuollon ammattihenkilön velvollisuutena on noudattaa ammattitoiminnassaan, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä asiakastietojen käsittelystä säädetään. Lisäksi sosiaalihuollon ammattihenkilö on velvollinen ylläpitämään ja kehittämään ammattitaitoaan sekä perehtymään ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin.

Perhehoidon tukiyksikön henkilöstö koostuu johtavasta sosiaalityöntekijästä, 2 sosiaalityöntekijää sekä 2 sosiaaliohjaajaa. Yksikön henkilöstöresurssit ovat niukat tuottamaan laadukkaasti palvelua koko Pohjois-Savon hyvinvointialueen tarpeisiin. Henkilöstön työtehtäviä on jouduttu priorisoimaan ja keskittymään vain lakisääteisiin tehtäviin. Perhehoidon tukiyksikköä ei koske lastensuojelulain mukainen henkilöstömitoitus. Perhehoitoon on määritelty perhehoitoilaisissa asiakasmäärä perhettä kohden. Tätä säännöstä noudatetaan perhehoidon tukiyksikön työssä. Mikäli perhehoitoperheessä on muiden alueiden sijoittamia lapsia, pidetään myös yhteyttä näihin sijoitaviin tahoihin ja keskustellaan muutostilanteessa.

Perhehoidon tukiyksikön henkilöstö tekee pääasiassa työtä virka-aikana. Sijais- ja tukiperheiden valmennuksia, kotikäyntejä, virkistys – ja vertaistuki iltoja järjestetään myös iltaisin. Sijais- ja tukiperheiden valmennuksia järjestetään myös viikonloppuisin.

4.4 Rekrytointi

Rekrytoinnissa noudatetaan hyvinvointialueen rekrytointiohjeistusta. Perhehoidon tukiyksikön tehtävät sisältävät työskentelyä alaikäisten kanssa ja rekrytoinnin tai viimeistään työhöntulon yhteydessä tarkistetaan rikostaustaote (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002). Rikostaustaote ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi, kun se esitetään työnantajalle tai viranomaiselle. Hakijan soveltuvuutta arvioitaessa huomioidaan koulutus, aiempi työkokemus sekä haastattelussa saatu käsitys hakijan valmiuksista tehtävään; hakijan tulee täyttää tehtäväkohtaiset vaatimukset ja kelpoisuus. Pääsääntöisesti pyydetään myös lupa olla yhteydessä suosittelijoihin/aiempaan työnantajaan. Työntekijöitä rekrytoitaessa arvostetaan hyviä yhteistyötaitoja sekä vuorovaikutustaitoja ja kehittämismyönteistä työtettä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä pitää olla hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä suullinen ja kirjallinen kielitaito, jonka arviointi on työnantajan vastuulla. Lähtökohtana lastensuojelun sosiaalityön ja -ohjauksen tehtävissä on, että tehtävissä työskentely edellyttää erinomaista suomen kielen taitoa.

Ennen sosiaalityöntekijän viran täyttämistä tulee tarkistaa, että henkilöllä on tutkinnon lisäksi myös sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston Valviran rekisteröinti. Valviran rekisteriin merkintää edellytetään sekä laillistetuilta että nimikesuojatuilta ammattihenkilöiltä. Ennen tilapäisestä sosiaalityöntekijän ammatissa toimivan henkilön palkkaamista on tarkistettava, että henkilö täyttää voimassa olevat edellytykset tilapäisenä sosiaalityöntekijänä toimimiseksi: tilapäisenä sosiaalityöntekijänä voi toimia sosiaalityöntekijän ammattiin opiskeleva, joka on kirjoilla sosiaalityön tutkinto-ohjelmassa sekä suoritettuna perus- ja aineopinnot sekä käytännön harjoittelu. Suorituksista henkilö voi itse pyytää todistuksen oppilaitokselta. Mikäli opiskelijalla on suorituksena vain avoimessa yliopistossa suoritettut sosiaalityön aineopinnot, edellytykset tilapäiseen toimimiseen eivät täyty. Soveltuvalla ylemmällä yliopistollisella tutkinnolla tarkoitetaan tutkintoa, jonka pääaineena on yhteiskuntapolitiikka, sosiaalipolitiikka, sosiologia, sosiaalipsykologia tai muu sosiaalityön kannalta relevantti pääaine. Työsopimukset, jotka on tehty ennen 19.7.2023 ovat voimassa tilapäisyyden loppuun.

Tilapäisesti sosiaalityöntekijän ammatissa toimiva sosiaalityön opiskelija työskentelee kirjallisesti määritellyn laillistetun sosiaalityöntekijän ohjauksessa ja valvonnassa: ohjauksesta ja valvonnasta vastaa viranhoitomääräyksessä ilmoitetusti yksikön johtava sosiaalityöntekijä, ellei muutoin yksilökohtaisesti ole määritelty. Tilapäisesti

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

sosiaalityöntekijän ammatissa toimiva henkilö voi toimia tehtävässään kerrallaan enintään vuoden ajan: mikäli avointa virkaa on hoidettu tilapäisesti sosiaalityöntekijän ammatissa toimivan toimesta, on virka julistettava uudelleen haettavaksi viimeistään tässä vuoden määräajassa.

4.5 Perehdytys

Asiakastyöhön ja omavalvonnan toteuttamiseen perehdytyksestä vastaa lähiesihenkilö. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaolleita. Opiskelijalle nimetään vastuuhjaaja. Kussakin yksikössä myös henkilöstö on veloitettu osallistumaan uuden työntekijän perehdytykseen käytössä oleviin toimintamallien.

Osana lähiesihenkilön henkilölle toteuttamaa perehdytystä käydään läpi yleisen perehdytyksen tarkistuslistan mukaisesti tietosuoja osalta tietoturvan uhkatilanteisiin tutustuminen, HaiPro-järjestelmän tietosuoja/tietoturvailmoitus osion käyttö, whistleblowing-ilmoituskanava sekä asiakirjojen luokittelun ohje, jotka löytyvät sivulta Pulssi-intra – Työn tukena – Tietoturva ja tietosuoja. Lisäksi osana sosiaalihuollon palvelutoimintaan liittyvää tietosuojaan perehdytystä henkilö perehtyy tietoturvaa ja tietosuoja koskevaan keskeiseen ohjeistoon Pulssi-Intrassa, mm:

- Asiakirjojen luottamuksellisuuden luokittelu
- Etä- ja mobiilityön tietoturvaohje
- Henkilötietojen tietoturvaloukkauksen arviointi ja ilmoittaminen
- Käyttäjän tietoturvaohje
- Ohje rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta
- PSHVA Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka liitteinen
- Sähköisten viestintäpalveluiden käytösäännöt
- Tietoturvapoiikkeamisen ja henkilötietojen tietoturvaloukkausten ilmoittaminen ja käsittely

Pohjois-Savon hyvinvointialueella kehitetään mentorointimallin käyttöönottoa sekä palvelutoimintaa koskevia perehdytysmalleja parhaillaan.

Hyvinvointialueen työntekijöille pakollinen sisäinen täydennyskoulutus on Moodlen Tietoturvan ja tietosuojaan perusteet-verkkokoulutus, jonka suoritus on voimassa enintään kaksi vuotta.

Perhehoidon tukiyksikkö järjestää säännöllisesti perhehoitajien ennakoivallennukset ja arvioi perheen edellytykset toimia lastensuojelun perhehoitajana. Samoin perhehoidon tukiyksikkö valmentaa tukiperheet ja tekee taustaselvitykset.

4.6 Osaamisen ylläpito

Sosiaalihuollon ammattihenkilölaissa säädetään työntekijöiden velvollisuudesta ylläpitää ammatillista osaamistaan ja työnantajien velvollisuudesta mahdollistaa työntekijöiden täydennyskouluttautuminen. Täydennyskoulutuksen ja osaamisen vahvistamisen osalta noudatetaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen henkilöstön koulutuspalveluiden sekä henkilöstöhallinnon ohjeistuksia. Henkilöstöllä on velvollisuus oman ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen ja työnantajalla on velvollisuus mahdollistaa henkilökunnan täydennyskoulutukseen osallistuminen. Lastensuojelun palvelutoiminnan näkökulmasta henkilöstön osaamisen kehittämisen tulee olla suunnitelmallista ja pitkäjänteistä ja toiminnan turvallisuuden, laadukkuuden ja vaikuttavuuden kannalta oleelliset osaamistarpeet tunnistavaa. Kunkin henkilöstöön kuuluvan henkilökohtaiset osaamistarpeet käydään läpi kehityskeskusteluissa. Koulutuksen ja osaamisen kehittämisen suunnittelemiseksi laaditaan osana talousarviota henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Täydennyskoulutusta voidaan järjestää tarpeelliseksi arvioidulla tavalla Pohjois-Savon hyvinvointialueen omana sekä ulkoisena koulustoitimintana ja koulutussuunnittelua toteutetaan kaikilla organisaation tasoilla.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella lähtökohtana on, että jokainen osallistuu täydennyskoulutukseen vähintään 3 päivää/kalenterivuosi. Lähiesihenkilö vastaa täydennyskoulutuksen toteutumisen ja sen tasapuolisuuden seurannasta.

Perhehoidon tukiyksikkö järjestää sijais- ja tukiperheille säännöllisesti koulutuksia sekä vertaisryhmätapaamisia heidän osaamisensa ylläpitämiseksi ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

4.7 Toimitilat, teknologiset ratkaisut ja terveydensuojelun mukainen omavalvonta

Toimitilojen käytön periaatteet kuvataan yksikkökohtaisesti laadittavissa suunnitelmissa. Asiakastapaamisilla käytetään vain siihen tarkoitukseen käytössä olevia neuvottelu- tai tapaamistiloja. Sosiaalihuollon ammattihenkilö vastaa omalta osaltaan asiakkaan yksityisyyden suojan toteutumisesta tilanteissa, joissa asiakasta tavataan tähän tarkoitukseen tarkoitettujen tilojen ulkopuolella.

Yksikön tilojen terveellisyteen vaikuttavat sekä kemialliset ja mikrobiologiset epäpuhtaudet että fysikaaliset olosuhteet, joihin kuuluvat muun muassa sisäilman lämpötila ja kosteus, melu (ääniolosuhteet), ilmanvaihto (ilman laatu), säteily ja valaistus. Yksikön tilojen terveellisyyttä arvioidaan säännöllisesti osana työpaikan riskien arviointia ja hyvinvointialueen organisaatiossa toimitilojen kuntoon ja ylläpitoon liittyvissä asioissa asiantuntijayksikkönä toimii tilahallinto, joka myös vastaa yleisellä tasolla kiinteistöjen ylläpitoon ja terveysturvallisuuden liittyvistä ohjeistuksista. Sisäilma-asioiden käsittelyyn on olemassa toimintamalli, jolla ohjeistetaan käytäntöjä sisäilmasto-olosuhteisiin liittyvien ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi. Ohjetta sovelletaan kaikissa hyvinvointialueen omistamissa ja ulkoa vuokraamissa tiloissa. Toimitilojen käyttöturvallisuuden liittyviä huolia koskevana ilmoituskanavana toimii Hai-pro-järjestelmä. Lisäksi käytössä on yhteistyömalleja tilahallinnan ja vuokranantajien kanssa kiinteistöjen käyttöturvallisuuden ylläpidon jatkuvuuden turvaamiseksi. Osana toimitilojen käyttöturvallisuuden ylläpitoa toimii laitoshuollon palvelut, jotka hankitaan keskitetysti Servica Oyltä. Laitoshuoltopalvelut koostuvat ylläpito- ja perussiivouksesta sekä käyttäjäpalveluista. Erilaisten ympäristöjen siivoustaajuuksista ja puhtaustasosta sovitaan tarkemmin palvelukuvauksissa ja palvelusopimuksissa.

Perhehoidon tukiyksikön toimitiloja on Innocummilla Siilinjärvellä, näissä tiloissa ei kuitenkaan kaikki yksikön työntekijät voi työskennellä sisäilmaongelmien vuoksi. Perhehoidon tukiyksikölle on järjestetty syksyn 2023 aikana työtiloja Kuopiosta Mäntyrinteen perhetukikeskukselta. Perhehoidon tukiyksikön työntekijät voivat myös tehdä etätöitä soveltuvien osin noudattaen Pohjois-Savon hyvinvointialueen etätöohjeistuksia. Perhehoidon tukiyksikkö käyttää Hyvinvointialueen tiloja koulutuksiin sekä vuokraa muiden toimijoiden tiloja virkistys – ja vertaistukitapahtumiin.

4.8 Asiakasturvallisuuden liittyvä yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Sosiaalihuollon omavalvonta koskee asiakasturvallisuuden osalta sosiaalihuollon lainsäädännöstä tulevia veloituksia. Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä kaikkien turvallisuudesta omilla sektoreillaan vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Erityistä huomiota asiakasturvallisuuden liittyvässä yhteistyössä tulee kiinnittää

- lastensuojelulain 25§ ja sosiaalihuoltolain 35§ mukaisen ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen seikoista, joita ammattihenkilö on työssään saanut tietää.
- lastensuojelulain 25§ mukaiseen velvollisuuteen tehdä poliisille ilmoitus koskien epäiltyä lapsen kohdistunutta pahoinpitely- tai seksuaalirikosta.

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

- lastensuojelulain 22§ mukaisen lastensuojelun edunvalvojan hakemiseen tilanteissa, joissa 1) on perusteltu syy olettaa, ettei huoltaja voi puolueettomasti valvoa lapsen etua asiassa; ja 2) edunvalvojan määrääminen on tarpeen asian selvittämiseksi tai muutoin lapsen edun turvaamiseksi. Hakemuksen edunvalvojan määräämiseksi voi tehdä holhoustoimesta annetussa laissa tarkoitettu holhousviranomaisen, hyvinvointialue tai huoltaja itse.
- oikeuteen antaa salassa pidettävästä asiakirjasta oma-aloitteisesti tieto poliisille sosiaalihuollon asiakaslain 18§ tilanteissa, jos hyvinvointialue arvioi sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi.
- hyvinvointialueen oikeuteen salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa on saatu tietoja olosuhteista, joiden perusteella on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivalan kohteeksi.
- velvollisuuteen hakea tarvittaessa henkilölle edunvalvontaa maistraatilta: edunvalvojaa haetaan 18-vuotta täyttäneelle henkilölle, joka ei pysty sairauden, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn takia huolehtimaan taloudellisista asioistaan.
- alle 18-vuotiaan edunvalvoja on lähtökohtaisesti lapsen huoltaja: lapselle kertynyttä omaisuutta voidaan alaikäisyyden aikana käyttää vain lapsen omaksi hyödyksi, eikä lapsella ei ikinä ole velvollisuutta osallistua varallisuudellaan vanhempiensa tai sisarustensa elatukseen. Mikäli lapsen omaisuuden arvo nousee merkittäväksi (2023: 20 000 euroa), tulee omaisuudesta tehdä ilmoitus holhoustoimesta vastaavalle viranomaiselle ensisijaisesti oma-aloitteisesti lapsen huoltajan toimesta.
- oikeuteen ilmoittaa pelastuslain (379/2011) 42 §:n perusteella palo- ja pelastusviranomaiselle ilmeisestä palo- tai onnettomuusvaarasta.

4.9 Asiakas- ja potilastietojen käsittely

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia ja salassa pidettäviä henkilötietoja. Hyvältä tietojen käsittelyltä edellytetään, että se on suunniteltua koko käsittelyn ajalta asiakastyön kirjaamisesta alkaen arkistointiin ja tietojen hävittämiseen saakka. Sosiaalihuollossa henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan EU:n yleistä tietosuojasetusta (EU) 2016/679 sekä kansallista lainsäädäntöä.

Pohjois-Savon hyvinvointialue toimii rekisterinpitäjänä sosiaalihuollon asiakastiedoista muodostuvan rekisterin osalta ja sosiaalihuollon rekisteristä vastaavana viranhaltijana hyvinvointialueella toimii sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Henkilötietojen käsittelijänä rekisterinpitäjän lukuun toimii yksikkö/palveluntuottaja, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän tilauksesta toteuttaessaan sosiaalihuollon palveluita.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella tietosuojaa ja rekisteritietojen käsittelyä koskevista ohjeistuksista vastaa tietosuojavastaava osana hyvinvointialueen oikeudellisia palveluita. Osana perehdytystä sekä henkilöstön osaamisen ja asianmukaisten toimintamallien ylläpitoa yksiköissä tietosuojaa ja tietoturvaa koskevien ohjeistusten säännönmukaisesti läpikäynnistä vastaavat esihenkilöt. Tietosuojaa- ja tietoturvaa koskeva ohjeisto on henkilöstön saatavilla Pulssi-intrassa ja se tulee tarvittavin osin käydä läpi uuden henkilöstön perehdytyksessä. Henkilötietojen tietoturvaloukkauksista ja tietoturvapoikkeamista ilmoitetaan HaiPro-ilmoituksella. Ilmoitusten käsittelystä vastaavat esihenkilöt yhdessä tietosuoja-asiantuntijoiden ja tietosuojavastaavan kanssa. Tietosuojavastaava ja tietosuojan asiantuntijat ovat tarvittaessa konsultoitavissa tietosuojaa sekä rekisteröidyn oikeuksien toteuttamista koskevissa kysymyksissä.

Keskeisiä asiakasturvallisuuteen liittyviä tietosuojan ohjeita ovat mm:

- Asiakirjan luokittelumalli

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

- Etä- ja mobiilityön tietoturvaohje
- Henkilötietojen tietoturvaloukkauksen arviointi
- Käyttäjän tietoturvaohje
- Ohje rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta Pohjois-Savon hyvinvointialueella
- Sähköisten viestintäpalveluiden käytösääntö
- Tietoturvapoikkeamien ja henkilötietojen tietoturvaloukkausten ilmoittaminen sekä käsittely

Kaikilla sosiaalihuollon rekisteritietoja käsittelevillä on velvollisuus perehtyä henkilöstöä velvoittavaan ja työtehtäviensä kannalta oleellisiin tietosuojaa- ja tietoturvaa koskeviin ohjeistuksiin. Henkilöstö suorittaa kuukauden kuluttua palvelussuhteen alkamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon tietosuojakoulutuksen ja koulutussuoritus on kerrallaan voimassa enintään kaksi vuotta. Esihenkilö seuraa OSS-järjestelmästä, että kaikki henkilöstöön kuuluvat ovat koulutuksen asianmukaisesti suorittaneet.

Asiakastietojärjestelmässä henkilöllä on oikeus käsitellä vain niitä tietoja, joiden käsittelyyn hänellä on työtehtäviensä johdosta oikeus. Tietosuojan turvaamiseksi jokaisella henkilöstöön kuuluvalla on henkilökohtaiset tunnukset tietojärjestelmiin, eikä työasemaa tai asiakastietojärjestelmää saa käyttää toisen tunnuksilla kirjautuneena. Henkilökohtaisia tunnuksia ei luovuteta ulkopuolisille. Salassa pidettävää tietoa sisältävät asiakirja-aineistot säilytetään asianmukaisesti arkistoituna eivätkä ne saa olla ulkopuolisten, esimerkiksi toimitiloissa tukipalvelua tuottavien henkilöiden saatavilla.

Kaiken salassa pidettävän ja sosiaalihuollon asiakastiedoksi määriteltäväksi olevan tiedon käsittely tapahtuu asiakastietojärjestelmässä. Erikseen määritellyt hallinnolliset prosessit käsitellään D10-asianhallintaprosessissa. Myös näissä hallinnollisissa prosesseissa käsiteltävä sosiaalihuollon asiakkuutta koskeva tieto on salassa pidettävää.

4.10 Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalihuollon viranomaisen on saanut tiedon henkilön mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeesta. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 4 §:ssä ja lain mukainen kirjaaminen edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. THL on ohjannut asiakastyön kirjaamista antamalla asiaa koskevan määräyksen 1/2021.

Asiakastyön kirjaaminen ja asiakastietojen mahdollisimman ajantasainen hallinta on keskeinen edellytys palveluiden jatkuvuuden hallinnalle, asiakaskohtaisen asiakasturvallisuuden varmistamiselle sekä yksilö- ja perhekohtaista työskentelyä koskevan omavalvonnan arvioinnin mahdollistumiselle.

Kaikki sosiaalihuollon asiakkuuden arvioinnin, suunnittelun ja seurannan kannalta oleellinen tieto on viipymättä kirjattava asiakastietojärjestelmään. Merkintöjen tulee olla selkeitä ja ymmärrettäviä ja niitä tehtäessä saa käyttää vain yleisesti tunnettuja ja hyväksytyjä käsitteitä ja lyhenteitä. Asiakasasiakirjamerkinnoista tulee ilmetä tietojen lähde, jos tieto ei perustu ammattihenkilön omiin havaintoihin. Lastensuojelun työntekijöiden tulee merkitä lasta tai nuorta koskeviin asiakasasiakirjoihin lastensuojeluasian 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua vireille tulosta lähtien kaikki lapsen tai nuoren tarvitsemien lastensuojelutoimenpiteiden järjestämiseen vaikuttavat tiedot sekä toimenpiteiden suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot. - Osassa yksiköistä työskentelee Kansa-koulu kirjaamisvalmennuksen suorittanutta henkilöstöä: yksiköissä on koulutettuja kirjaamisvalmentajia.

Tietosuojaa ja henkilötietojen käsittelyä sekä asiakastietojen kirjaamista koskevaa omavalvontaa tulee toteuttaa yksiköissä ennakoivasti tuen tarpeita tunnistamalla sekä riskejä arvioimalla ja tarvittaessa tehostetulla lähiesihenkilön tuella, kun sille on tarvetta. Omavalvonnasta oman dokumentointivelvollisuutensa osalta vastaa kukin henkilöstössä. Yksikkökohtaisesta omavalvonnasta asiakastyön dokumentoinnin osalta vastaa yksikön johtava sosiaalityöntekijä.

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Myös jokaisella työryhmän jäsenellä on vastuu palvelutoimintaan, työryhmän toimintaan sekä omaan työhönsä liittyvästä omavalvonnasta. Poikkeamien ilmetessä tehostettua valvontaa voidaan toteuttaa asiakastietojärjestelmän käyttöä hyödyntämällä tai erillisin selvitystoimenpitein. Osana omavalvonnan seuranta ja arviointia tehdään säännöllisesti sosiaalihuollon dokumentointivelvollisuutta koskeva riskien ja käytössä olevien toimintamallien arviointia sekä arviointi mahdollisista tietosuojaa sekä asiakastietojen käsittelyä ja kirjaamista koskevaista koulutustarpeista.

Perhehoidon tukiyksikkö ei tee kirjauksia asiakastietojärjestelmään asiakaslapsen osalta. Perhehoidon tukiyksikön työntekijät kirjaavat sijais- ja tukiperheiden tietoja sekä dokumentoivat kotikäynnit ja muut tapaamiset, puhelut sekä valmisteilla olevat ja toteutuneet sijoitukset tarvittavilta osin rekistereihin.

Sosiaalihuollon rekisteriseloste sekä sosiaalihuollon asiakkaan informointi on löydettävissä verkkosivulta www.pshyvinvointialue.fi

Tietosuojavastaavana toimii Auli Mikkonen, tietosuoja@pshyvinvointialue.fi. Yhteydenotot puhelimitse palvelunumeroon 040 171 8726.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

5.1 Palvelutarpeen arviointi

Sosiaalihuollon palveluiden järjestäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Lastensuojeluun liittyvistä erityisistä velvollisuuksista koskien palvelutarpeen arviointia säädetään sosiaalihuolto- ja lastensuojelulaissa. Pohjois-Savon hyvinvointialueella palvelutarpeen arvioinnista, kun lapsella ei ole edeltävää asiakkuutta, mukaan lukien lastensuojelutarpeen selvittäminen, vastataan osana perhekeskuksen perhesosiaalityön toimintaa. Tilannekohtaisesti joissakin tilanteissa palvelutarpeen arvioinnin tekeminen myös lastensuojelun sosiaalityön ja -ohjauksen palvelutoiminnassa voi olla perusteltua.

Palvelutarpeen arvioinnin tekemisessä on noudatettava, mitä sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään. Lastensuojelutarpeen selvityksessä selvitetään lapsen suojelun tarve ja tarve lastensuojelulain mukaisille palveluille ja tukitoimille. Palvelutarpeen arviointi sisältää yhteenvedon asiakkaan tilanteesta sekä sosiaalipalvelujen ja tuen tarpeesta, sosiaalihuollon ammattihenkilön johtopäätökset asiakkuuden edellytyksistä sekä asiakkaan mielipiteen ja näkemyksen palvelutarpeestaan, ellei palvelutarpeen arvioimiseen yhteistyössä asiakkaan kanssa ole ilmeistä estettä; lisäksi arvion omatyöntekijän tarpeesta. Arvion lastensuojelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeesta tekee sosiaalityöntekijä.

Lapselle tehtävän lastensuojelutarpeen selvittämisen aikana myös lapsi on lähtökohtaisesti tavattava henkilökohtaisesti ja arviointi on tehtävä yhteistyössä lapsen läheisten sekä mahdollisesti tarpeellisen verkoston kanssa. Sosiaalityöntekijä arvioi lapsen kasvuolosuhteita sekä huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Arvioinnin tekemiseksi sosiaalityöntekijä voi tarvittaessa olla yhteydessä lapselle läheisiin henkilöihin sekä eri yhteistyötahoihin ja asiantuntijoihin siten kuin sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Perhehoidon tukiyksikkö ei arvioi asiakkaan palvelun tarvetta.

5.2 Asiakassuunnitelma

Sosiaalihuollossa asiakassuunnitelman laatiminen perustuu arvioituun tuen tarpeeseen. Asiakkuuden suunnittelun ja arvioinnin tulee mahdollisimman pitkälle pohjautua sosiaalihuollon ammattihenkilön ja asiakkaan yhteiseen suunnitteluun. Suunnitelman laatiminen tukee tavoitteellisen ja suunnitelmallisen sosiaalihuollon toteuttamista. Tarkoituksena on kokonaisvaltaisesti arvioida asiakkaan ja hänen perheensä tilanne sekä turvata riittävät palvelut ja muut

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

tukitoimet. Lastensuojelulaki sisältää erityisiä velvoitteita koskien lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen ja nuoren sekä sijaishuollossa olevan lapsen vanhemmille laadittavaa asiakassuunnitelmaa sekä sen sisältöä ja tarkistamista.

Lastensuojelussa asiakassuunnitelma on laadittava ja tarkistettava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhteistyössä lapsen ja huoltajan sekä tarvittaessa lapsen muun laillisen edustajan, vanhemman, muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavan tai lapselle läheisen henkilön ja lapsen huoltoon keskeisesti osallistuvan tahon kanssa. Asiakassuunnitelmaan kirjataan ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan, lapsen ja hänen perheensä tuen tarve, palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan, sekä arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan. Asiakassuunnitelmaan on kirjattava myös asianomaisten eriävät näkemykset tuen tarpeesta ja palvelujen sekä muiden tukitoimien järjestämisestä.

Huostaan otettua lasta koskevaan asiakassuunnitelmaan kirjataan lisäksi sijaishuollon tarkoitus ja tavoitteet, erityisen tuen ja avun järjestäminen lapselle, hänen vanhemmilleen, huoltajilleen tai muille lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaaville henkilöille sekä se, miten lapsen terveydenhuolto, varhaiskasvatus, perusopetus ja muu lapsen opetus järjestetään. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan, miten toteutetaan lapsen yhteydenpito ja yhteistoiminta hänen vanhempiansa ja muiden hänelle läheisten henkilöiden kanssa ja miten samalla otetaan hänen etunsa mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämisestä.

Jälkihuollossa olevaa lasta tai nuorta koskevaan asiakassuunnitelmaan kirjataan jälkihuollon tarkoitus ja tavoitteet sekä erityisen tuen ja avun järjestäminen lapselle tai nuorelle ja hänen vanhemmilleen, huoltajilleen tai muille hänen hoidostaan ja kasvatuksesta vastaaville.

Huostaan otetun lapsen vanhemmille on laadittava vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma, jolle sen laatimista ole pidettävä tarpeettomana. Suunnitelmassa on arvioitava muun palveluntarpeen arvioinnin lisäksi myös, millä tavoin vanhemmille järjestettävän erityisen tuen avulla voidaan edistää perheen jälleen yhdistämistä. Suunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

Lastensuojelulain mukainen asiakassuunnitelma on tarkistettava aina tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Perhehoidon tukiyksikkö ei osallistu asiakassuunnitelmien laatimiseen.

5.3 Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30a§)

Lastensuojelussa lapsen sijaishuoltopaikan tulee täydentää yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa asiakassuunnitelmaa tarvittaessa erillisellä hoito- ja kasvatussuunnitelmalla. Hoito- ja kasvatussuunnitelman tarkoituksena on havainnollistaa asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja kuvata yksityiskohtaisesti, miten lapsen tarpeisiin vastataan turvaten lapsen hyvä kohtelu.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman laadinnasta vastaa sijaishuoltopaikka ja suunnitelma on toimitettava tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle; osana lapsikohtaisen valvonnan toteuttamista sosiaalityöntekijän tulee osallistaa ohjata ja valvoa sijaishuoltopaikan toimintaa hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimista koskien. Hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutumisen seuranta tulee toteuttaa osana sijaishuoltopaikassa toteutettavaa sijaishuoltoa sekä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän toimesta. Sijaishuoltopaikassa lapsen sijaishuollon toteuttamiseen osallistuva henkilöstö perehtyy hoito- ja kasvatussuunnitelman sisältöön.

Jos lapselle ei ole aiemmin laadittu hoito- ja kasvatussuunnitelmaa, tulee se laatia viipymättä, jos lapseen on kohdistettu sijaishuollossa rajoituksia tai on todennäköistä, että lapseen tullaan kohdistamaan rajoituksia.

Perhehoidon tukiyksikkö ei osallistu hoito- ja kasvatussuunnitelmien laatimiseen, mutta yksikkö on mukana perhehoitajien tukena ja ohjaamisessa hoito- ja kasvatustyössä.

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

5.4 Asiakkaan kohtelu

Lastensuojelun sosiaalityön työskentelyssä keskeisenä periaatteena on oikeudenmukaisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus jokainen yksilöllisesti huomioiden ja yksilöllisyyttä kunnioittaen. Lapsen etu ohjaa toimintaa. Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta tulee kohdella aina asiallisesti ammattieettisten periaatteiden ja lainsäädännön mukaisesti hyvää hallintotapaa noudattaen.

Asiakkaalla on mahdollisuus antaa yksikköön suullista tai kirjallista palautetta kokemastaan kohtelusta sekä henkilöstölle, että esihenkilölle. Asiakkaalla on halutessaan oikeus myös tehdä laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista mukainen muistutus tai kantelu valvontaviranomaiselle. Asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon henkilöstöltä tietoa ja ohjausta hänellä käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista ja mahdollisuuksista saada selvitystä koetun kohtelun asian- tai epäasianmukaisuudesta; tiedon ja ohjauksen toteuttamisesta vastaa asiakkaan kanssa työskentelevä henkilöstö sekä henkilöt, jotka ottavat asiakkaalta vastaan palautetta ja osallistuvat asiakkaan kokeman kohtelun käsittelyyn. Tarvittaessa ohjausta asiakkaan oikeusturvakeinoista on saatavilla myös sosiaaliamiespalveluista, joista asiakasta tulee tarvittaessa informoida.

Asiakkaan tuodessa esille tyytymättömyyttä kohteluun koskien, otetaan asia aina selvitettäväksi ja kaikesta poikkeavasta toiminnasta, vaaratilanteista tai epäasiallisesta käyttäytymisestä seuraa toimenpiteitä, joiden arvioinnista vastaa esihenkilö. Epäasialliseen käyttäytymiseen ja asiakkaan epäasialliseen kohteluun puututaan välittömästi ja toiminnasta huomautetaan: myös muulla henkilöstöllä on oikeus ja velvollisuus puuttua tilanteeseen välittömästi huomauttelemallaan asiakkaaseen kohdistuvaa epäasiallista käyttäytymistä ja saattaa tapahtunut esihenkilön tietoon. Epäasiallisen käyttäytymisen seurauksena työnantajan edustaja arvioi tarpeen työnjohdollisten seuraamusten käyttöön. Asiakkaan kokema epäasiallinen kohtelu käydään läpi asiakkaan ja mahdollisten läheisten kanssa mahdollisimman pian. Epäkohtiin pyritään puuttumaan mahdollisimman nopeasti. Vakavissa tapauksissa koolle kutsutaan tarpeellinen määrä henkilöstöä ja johtoa asian asianmukaisen ja riittävän selvittämisen turvaamiseksi.

5.5 Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Sosiaalihuollon palveluissa jokaisella on oikeus tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja ja päätöksiä. Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Vaikuttavan lastensuojelun työskentelyn toteuttamisen lähtökohtana on avoimuus sekä yhteistyö asiakkaana olevan lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa. Lastensuojelulain mukaisia avohuollon tukitoimia järjestetään vain yli 12-vuotiaan lapsen ja tämän huoltajien suostumuksella.

Lastensuojelun toiminnassa erityistä huomiota tulee kiinnittää lapsen toivomuksiin ja mielipiteeseen sekä niiden huomioon ottamiseen lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Lapsen mielipide tulee selvittää hienovaraisesti sekä siten, että siitä ei aiheudu tarpeettomasti haittaa lapsen ja hänen vanhempiansa tai muiden läheisten ihmisten välisille suhteille. Lapsen mielipiteen selvittämisen tapa ja pääasiallinen sisältö on kirjattava asiakastietoihin. Lapsen mielipide voidaan jättää selvittämättä vain, jos selvittäminen vaarantaisi lapsen terveyttä tai kehitystä tai jos se on muutoin ilmeisen tarpeetonta.

Lapsen oikeus suojeluun on turvattava lainmukaisin keinoin myös tilanteissa, joissa lapsi itse tai tämän huoltajat toimenpiteitä vastustavat. Myös tahdonvastaisia toimenpiteitä toteutettaessa sekä lastensuojelun sijaishuollossa on selvitettävä asiakkaan ja asianosaisten näkemykset käsiteltäviin asioihin sekä otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon asiakkaan näkemykset ja toiveet tilanteessaan. Kiireellinen sijoitus on välitön turvaamistoimenpide, joka on lakkautettava välittömästi, kun sen perusteet eivät enää ole voimassa. Sijaishuollon työskentelyssä on otettava huomioon myös velvoite perheen jälleen yhdistämisestä, jonka edellytyksiä on arvioitava aina sijaishuollon asiakas-suunnitelmaa tarkistettaessa.

Kaksitoista vuotta täyttäneelle lapselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi häntä itseään koskevassa lastensuojeluasiassa, ja hänellä on oikeus käyttää huoltajan tai muun laillisen edustajan ohella erikseen puhevaltaansa itseään

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

koskevassa lastensuojeluasiassa. Joissakin tilanteissa lapselle tulee lastensuojeluasiassa määrätä edunvalvoja käyttämään huoltajan sijasta lapsen puhevaltaa. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä valvoo lapsen edun toteutumista ja avustaa lasta tai nuorta puhevallan käytössä sekä tarvittaessa ohjaa lasta tai nuorta oikeusavun piiriin taikka huolehtii siitä, että lapselle haetaan edunvalvojaa. Myös lapsen vanhempia tai muuta asianosaista kuullaan lasta koskevassa päätöksenteossa.

Erityistä huomiota itsemääräämisoikeuteen puuttuvista toimenpiteistä päätettäessä on kiinnitettävä kutakin rajoitustoimenpidettä koskevan päätöksentekomenettelyn lainmukaisiin vaatimuksiin sekä siihen, että henkilön perus- tai itsemääräämisoikeuden piiriin kuuluviin seikkoihin ei puututa ilman lainmukaisia edellytyksiä ja päätöksentekomenettelyä. Päätöksellä ilmenevien määräaikojen ja päätöksen voimassaolon lainmukaisuudesta vastaa päätöksentekijä. Määräaikojen huomioinnista päätöksen toimeenpanossa vastaavat kulloinkin päätöksen toimeenpanosta vastaava viranhaltija, yleensä lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä.

Itsemääräämisoikeuden periaatteet käydään läpi sijais- ja tukiperheiden ennakovalmennuksessa. Itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen perhehoitoperheissä on tärkeää. Rajoitustoimenpiteistä perhehoidossa on ainoastaan mahdollista yhteydenpidon rajoittaminen, muita rajoitustoimenpiteitä ei perhehoidossa voi käyttää.

5.6 Asiakkaiden osallisuus palveluiden laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Eri-ikäisten asiakkaiden, heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen palvelun suunnittelussa ja toteuttamisessa on olennainen osa palvelun laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Asiakaspalautteet käsitellään tarvittavalla laajuudella yksiköissä säännöllisesti. Palautteiden pohjalta toimintayksikössä tehdään tarvittavia välittömiä kehittämistoimenpiteitä. Asiakaspalautteista kerätyt kohteet ja asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksia hyödynnetään pidemmällä aikavälillä toiminnan kehittämisessä sekä laajemmin palvelujen kehittämisessä ja johtamisessa. Asiakaspalautteen keräämiseen ja hyödyntämiseen liittyviä toimintamalleja kehitetään Pohjois-Savon hyvinvointialueen organisaation toimesta parhaillaan.

Asiakkaalla on mahdollisuus antaa palautetta:

- suullisesti kaikille työntekijöille; myös puhelimitse yksikön esimiehelle, toimintayksikön esihenkilölle tai palveluyksikköjohtajalle
- kirjallisesti työntekijälle, hyvinvointialueen verkkosivuilla tai käytössä oleviin palautelaatikoihin
- vastaamalla sähköisiin tyytyväisyyskyselyihin toimipisteissä, joissa niitä on käytössä
- erikseen tehtävien asiakaspalautekyselyiden kautta

5.7 Asiakkaan oikeusturva

Sosiaaliasiamies

Sosiaaliasiamiehinä toimii Antero Nissinen: Sosiaaliasiamies Antero Nissinen, puh. 044 718 3308, sosiaaliasiamies(at)pshyvinvointialue.fi

Sosiaaliasiamies neuvoo asiakaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa ja eri oikeuksien vireillepanossa, avustaa tarvittaessa muistutuksen tekemisessä, tiedottaa palvelunkäyttäjien oikeuksista, toimii tarvittaessa sovittelijana viranomaisen ja palvelunkäyttäjän välillä ja toimii muutoinkin palvelunkäyttäjien oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi sekä seuraa palvelunkäyttäjien oikeuksien ja aseman kehitystä ja antaa siitä vuosittain selvityksen. Sosiaaliasiamiehen palvelut ovat maksuttomia.

Asiakas voi tarvittaessa jättää puhelinaikana puhelinvastaajaan yhteystietonsa yhteydenottoa varten. Tarvittaessa asiakkaalle voidaan järjestää henkilökohtainen tapaaminen sosiaaliasiamiehen kanssa.

5.8 Muistutus ja kantelu

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Jos potilas tai sosiaalihuollon asiakas ei ole tyytyväinen saamaansa palveluun, hoitoon tai kohteluun, hän voi tehdä muistutuksen toimintayksikön vastuuhenkilölle tai tehdä kantelun valvovalle viranomaiselle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella muistutuksiin, kanteluihin- ja valvonta-asioihin liittyvistä prosesseista vastaa sosiaalihuollon johtava viranhaltija. Muistutusta varten pyydetään kirjallinen selvitys toimijoilta, joiden toimintaan se kohdistuu ja käsitellään kyseisen viranhaltijan/työntekijän kanssa ja muistutusten johdosta tulevat muutokset viedään käytäntöihin viipymättä. Muistutukset ja kanteluita koskevat viranomaisratkaisut käydään työyksikössä läpi tarvittavassa laajuudessa; samassa yhteydessä arvioidaan työskentelyä koskevien toimintaohjeistusten tai prosessien päivittämisen tarve. Muistutukseen vastataan kirjallisesti kohtuullisessa ajassa. Tavoiteaika on neljä viikkoa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella muistutukset ohjataan käsittelyyn hyvinvointialueen kirjaamon kautta.

5.9 Muutoksenhakukelpoinen päätös

Sosiaalihuollossa asiakas voi lisäksi hakea muutosta saamaansa päätökseen. Hallintomenettelyyn liittyvien oikeus- turvakeinojen keskeisenä edellytyksenä on asiakkaan saama muutoksenhakukelpoinen päätös. Sosiaalihuollon viranhaltijalla on velvollisuus antaa muutoksenhakukelpoinen päätös asiakkaalle oma-aloitteisesti päätöksenteon edellytysten täyttyessä. Muutoksenhakukelpoisella päätöksellä tarkoitetaan kirjallista päätöstä, johon on liitetty lainmukainen muutoksenhaku- tai valitusosoitus.

Perhehoidon tukiyksikön johtava sosiaalityöntekijä tai lastensuojelun ympärivuorokautisten laitospalveluiden esihenkilö voivat tehdä sijais- ja tukiperhein osalta hyväksymispäätökset sijais- ja tukiperheeksi. Näihin päätöksiin ei voi hakea muutosta, muutoksenhakukiello.

5.10 Omatyöntekijä

Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalihuollon asiakkaalle on nimettävä asiakkuuden ajaksi omatyöntekijä. Työntekijää ei tarvitse nimetä, jos asiakkaalle on jo nimetty muu palveluista vastaava työntekijä tai nimeäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta. Lastensuojelulaki sisältää velvoittavia erityissäännöksiä asiakkaalle nimettävästä työntekijästä.

Kaikille lastensuojelun asiakkaana oleville lapsille on lain mukaan nimettävä lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Kun kyse on 18–24-vuotiaasta asiakkaasta sovelletaan omatyöntekijän nimeämiseen sosiaalihuoltolain säännöksiä.

Perhehoitoon sijoitetulla lapsella on oma nimetty vastuu sosiaalityöntekijä, joka tulee lastensuojelun sosiaalityön kautta. Tukiperhepalvelun asiakkailla on nimetty vastuu sosiaalityöntekijä joko lastensuojelussa tai lapsiperhepalveluissa. Perhehoitaja tai tukiperhe ei ole asiakas, mutta hänellä tulisi olla oma nimetty työntekijä, perhehoitolain mukaisesti riittävän tuen järjestämiseksi.

6 PALVELUN TOTEUTUKSEN JA SISÄLLÖN OMAVALVONTA

6.1 Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijä ja omavalvonta

Jokaiselle lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle tulee nimetä lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. 18–24-vuotiaan asiakkaan omatyöntekijän määrittämiseen sovelletaan sosiaalihuoltolain säännöksiä.

Lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä voi toimia vain laillistettu sosiaalityöntekijä tai määräajalla henkilö, jolla on tilapäisesti oikeus toimia sosiaalityöntekijän ammatissa ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulla tavalla. Tilapäisesti sosiaalityöntekijän ammatissa toimivalla henkilöllä ei ole sosiaalityöntekijälle säädettyä oikeutta päättää kiireellisissä tapauksissa tahdosta riippumattoman huollon antamisesta tai siihen liittyvistä toimenpiteistä. Lisäksi henkilö toimii kirjallisesti määritellyn laillistetun sosiaalityöntekijän ohjauksessa ja valvonnassa.

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen yksilö- ja perhekohtaisen lastensuojelun toteuttamisesta. Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on näin ollen keskeisin rooli yksilö- ja perhekohtaista lastensuojelua koskevan omavalvonnan toteuttamisessa. Lapsen ollessa sijoitettuna kodin ulkopuolelle lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa ns. lapsikohtaisesta valvonnasta lapselle järjestettävää ympärivuorokautista palvelua koskien.

6.2 Valvonta

Perhehoidon tukiyksikkö järjestää tuki- ja sijaisperheiden palveluita osana lastensuojelun palveluyksikön kokonaisuutta. Lastensuojelun perhehoidolla tarkoitetaan lapsen henkilöympäristön huolenpidon järjestämistä hänen oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa. Perhehoidon tukiyksikön palveluihin kuuluu toimeksiantosuhteisenä järjestettävä perhehoito, sekä tukiperhetoiminta, ei yksityinen luvanvarainen perhehoito.

Perhehoitolakiin (263/2015) sisältyvät säännökset perhehoitopaikan yleisistä laatuvaatimuksista, hoitajien koulutuksesta, hoidettavien enimmäismäärästä, toimeksiantosopimuksesta, hoitopalkkiosta ja kustannusten korvaamisesta. Perhehoidon tukiyksikkö hyväksyy tuki- ja sijaisperheiden kodit, ja välittää perhehoidon paikkoja alueen lapsen asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille. Toimeksiantosopimukset perhehoidosta ja tukiperhesopimukset tekee sosiaalityö- ja ohjaus. Perhehoitajien- ja tukiperheiden hyväksyntämenettely on kuvattu perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtajan toimivallan siirrossa § 1 / 2023.

Perhehoitolain (22§) mukaan hoidettavan sijoittaneen hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen hyvinvointialueen toimesta, jonka alueelle henkilö on sijoitettu. Perhehoitajien lain edellyttämä valmennus järjestetään Pohjois-Savon hyvinvointialueen omana toimintana perhehoidon tukiyksikössä, tai perhehoitaja on voinut saada valmennuksen muulta toimijalta, tällöin pyydetään valmennuksen yhteisen arvioinnin loppuraportti nähtäväksi ja perhehoidon tukiyksikkö on yhteydessä valmentaneeseen tahoon.

Sijoittava viranomainen on päävastuussa perhehoidon valvonnasta. **Sijoituksen aikainen valvonta toteutetaan yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja perhehoidon tukiyksikön työntekijöiden kanssa.** Valvonnan ydin on säännöllinen yhteistyö perhehoitajan kanssa, ohjaus ja neuvonta puhelimitse ja käynteinä perhehoitajan kotona ja muina tapaamisina. Perhehoidon tukiyksikkö järjestää perhehoitajille eri tukitoimia mm. vertaistukea, työnohjausta, mentorointia ja koulutuksia.

Perhehoidon tukiyksikön valvonnallinen rooli voidaan jakaa kolmeen kokonaisuuteen:

- Ennakollinen valvonta:** ennen valmennusta kodin olosuhteiden tarkistaminen, valmennuksen aikana perheen valmiuksien – ja kehittämistarpeiden yhteinen arviointi, taustaselvitysten tekeminen ja ehdottomien esteiden selvittäminen, lapsen sijoituksen suunnitelmallinen valmistelu ja sopivan sijaisperheen kiinnittäminen.
- Ylläpitävä valvonta:** perhehoidon tukimuotojen järjestäminen, joita ovat mm. tukitapaamiset ja muu yhteydenpito, mentorointi, työnohjaus, vertaistuki ja virkistys sekä muut tukitoimet. Perhehoidon tukiyksikkö järjestää säännöllisesti vertais- ja virkistystapahtumia ja etsii mentorin sijoituksen alkuvaiheessa uudelle perhehoitajalle ja sopimuksen mentoroinnista tekee lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Sijoituksen toteuduttua ensimmäisen vuoden aikana järjestetään tiivis tuki. Perhehoidon tukiyksikkö kirjaa tarvittavilta osin valvonnallista prosessia perherekisteritietoihin yhteenvedon keskusteluista ja sovitut jatkotoimet sekä seurannan.
- Reaktiivinen valvonta:** yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja tarvittaessa valvontayksikön kanssa. Tiedon tuloa perhehoidon tukiyksikköön tiedottamisvastuu lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa ja työnjaosta sopiminen. Perhehoidon tukiyksikkö käytettävissä, kun arvioidaan perhehoitajuuteen liittyviä kysymyksiä – ja edellytyksiä. Perhehoidon tukiyksikön

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

tukiperhetoiminnan sosiaaliohjaajat ovat mukana lapsen asioista vastaavien työntekijöiden kanssa mukana valvonnallisessa prosessissa ja arvioimassa, onko tukiperheellä edellytyksiä toimia tukiperheenä.

Tukiperhetoiminnan ennakkollista valvontaa on tukiperheen kodin olosuhteinen tarkistaminen ennen tukisuhteen alkua ja tukiperhekoulutus. Valvonta toteutetaan yhteistyössä lapsen asioista vastaavan työntekijän kanssa. Tuki toimii osaltaan myös valvontana. Tukitoimina tukiperheille ovat tapaamiset ja muu yhteydenpito, vertaistuki ja virkistys. Perhehoidon tukiyksikkö järjestää tukiperheiden vertais- ja virkistystapahtumia. Tukiperhe toimittaa säännöllisesti raportin lapsen asioista vastaavalle työntekijälle. Tukiperhetoiminnan tavoitteiden säännöllinen arvioiminen on osa ylläpitävän valvonnallista prosessia.

Mikäli perhehoitoperheessä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hyvinvointialue pyrkii perhehoitajalta saadun selvityksen avulla ja esimerkiksi työnohjauksella tai muilla toimenpiteillä saamaan hoidon tason vaatimustensa mukaiseksi. Perhehoitolain (263/2015) 12 §:n mukaan, jos puutetta ei korjata annetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi. Tällöin myös maksut päättyvät välittömästi. Perhehoidon tukiyksikkö on mukana ko. tilanteessa arvioimassa ja keskustelemassa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja perhehoitoperheen kanssa edellytyksistä jatkaa sijaisperheenä toimimista.

Vuoden 2024 aikana perhehoidon tukiyksikössä aloittaa sosiaaliohjaaja, jonka työnkuva keskittyy perhehoitajille järjestettäviin tukitoimiin. Uuden perhehoitajan aloittaessa pitkäaikaisena perhehoitajana perhehoidon tukiyksiköstä tehdään alkutukikäyntejä vähintään viisi (5) käyntiä ensimmäisen vuoden aikana joko kotikäynnin tai osa Teams-tapaamisina.

Perhehoitajalle- ja tukiperheille annettava tuki ja valvonta ovat lähellä toisiaan. Onnistuneen valvonnan perusta on se, että hyvinvointialueen perhehoidon tukiyksikkö ja lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tietävät, miten perhehoitajat- ja tukiperheet jaksavat tehtävässään.

6.3 Palveluun pääsy

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä täyttää perhehoitosijoituksen hakemuslomakkeen ja toimittaa sen suojatulla sähköpostilla Perhehoidon tukiyksikköön. Hakemukseen kirjataan sijoitettavan lapsen ja hänen huoltajiensa mielipide ja toiveet sijaishuoltoapaikan suhteen.

Kiireelliset sijoituspyynnöt tulevat Perhehoidon tukiyksikön johtavalle sosiaalityöntekijälle puhelimitse.

Tukiperhepalvelun saaminen edellyttää sosiaalihuollon tai lastensuojellun asiakkuutta. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi tukiperhepalvelun tarvetta. Tukiperheen hakemiseksi lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tai omatyöntekijä jättää kirjallisen tukiperhehakemuksen perhehoidon tukiyksikön tukiperhetoiminnasta vastaavalle työntekijälle.

6.4 Lastensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus

Sijais- ja tukiperheet kuuluvat lastensuojelulain 25§:n mukaisesti ilmoitusvelvollisten piiriin. Ilmoitusvelvollisuuteen liittyvät asiat käydään sijais- ja tukiperheiden kanssa lävitse ennakoivaltamuksissa. Perhehoidon toimeksiantosopimuksissa on myös maininta perhehoitajan ilmoitusvelvollisuudesta.

Perhehoitajalla on lisäksi velvollisuus ilmoittaa perheen ja perhekodin olosuhteissa tapahtuvista muutoksista viivytyksettä sekä sijoitetun lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle että Perhehoidon tukiyksikköön.

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

6.1 Lapsen osallisuus

Lapselle on hänen ikäänsä ja kehitystasoaan vastaavalla tavalla turvattava oikeus saada tietoa häntä koskevassa lastensuojeluasiassa ja mahdollisuus esittää siinä mielipiteensä. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa, lasta tai nuorta koskevaa päätöstä tehtäessä ja lastensuojelua toteutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen tai nuoren mielipiteisiin ja toivomuksiin. Mielipiteen selvittämisen ja kuulemisen yhteydessä lapselle ei saa antaa sellaisia tietoja, jotka vaarantavat hänen kehitystään tai ovat vastoin lapsen muuta erittäin tärkeää yksityistä etua.

Lastensuojelua toteutettaessa on selvitettävä lapsen toivomukset ja mielipide sekä otettava ne huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Lapsen mielipide on selvitettävä hienovaraisesti sekä siten, että tästä ei aiheudu tarpeettomasti haittaa lapsen ja hänen vanhempiensa tai muiden läheisten ihmisten välisille suhteille. Lapsen mielipiteen selvittämisen tapa ja pääasiallinen sisältö on kirjattava lasta koskeviin asiakasasiakirjoihin.

6.2 Lapsen asiassa järjestettävät neuvottelut ja yhteistyö- ja informointivelvoite

Yksilö- ja perhekohtaista lastensuojelua toteutettaessa tulee järjestää neuvotteluja, joihin voivat lastensuojelun työntekijän arvion perusteella tarvittaessa osallistua lapsi, vanhemmat ja huoltajat, muut lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavat tai lapsen huolenpitoon keskeisesti osallistuvat henkilöt, muut lapselle tai perheelle läheiset henkilöt sekä viranomais- ja muut yhteistyötahot. Toteutettaessa lastensuojelun toimenpiteitä (mukaan lukien lastensuojelutarpeen arviointi, asiakassuunnitelman tarkastaminen, hallintotoimet tukitoimien ja palveluiden järjestämiseksi) erityistä huomiota on kiinnitettävä lapsen ja asianosaisten mielipiteisiin ja näkemyksiin ja ne on kirjattava osaksi asian käsittelyä koskevia tietoja. Erityisesti ilmenevät eriävät mielipiteet on kirjattava osaksi lastensuojelun asiakassuunnitelmaa sekä päätöksenteon valmistelua.

Sosiaalihuollon henkilöstön on selvitettävä asiakkaalle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot ja niiden vaikutukset samoin kuin muut seikat, joilla on merkitystä hänen asiassaan. Asiakkaan ilmaistessa eriävän mielipiteensä, tulee sosiaalihuollon henkilöstön kiinnittää erityistä huomiota mielipiteen mahdollisuuksien huomiointiin asiaa käsiteltäessä; mahdollisiin perusteisiin, mikäli asia ratkaistaan asiakkaan mielipiteen vastaisesti sekä toimenpidevaihtoehdoista informointiin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää asiakkaan oikeuteen saada muutoksenhakukelpoinen hallintopäätös tilanteissa, joissa erimielisyyttä ilmenee palveluiden tai tukitoimien järjestämistä koskien tai asiakkaan hakemuksen mukaiseen tarpeeseen ei voida vastata.

6.3 Lastensuojelulainmukainen informointivelvollisuus

Lapselle ja hänen lailliselle edustajalleen ja huoltajalleen on viipymättä annettava tieto lastensuojelulain mukaisten päätösten ja toimenpiteiden sisällöstä ja perusteista sekä käytettävissä olevista muutoksenhaku- ja oikeussuojakeinoista sekä mahdollisuuksista oikeusavun saamiseen. Lapsen vanhemmalle on annettava tieto 89 §:n 1 ja 2 momentin mukaisista muutoksenhakukelpoisista päätöksistä, vanhempaan kohdistuvasta yhteydenpidon rajoituksesta ja muusta päätöksestä, joka on tarpeellista saattaa vanhemman tietoon. Tiedot on annettava ymmärrettävässä muodossa ja saavutettavalla tavalla ottaen huomioon lapsen ikä ja kehitystaso sekä vastaanottajan kommunikaatiomenetelmä.

Jos lapseen on kohdistettu lastensuojelulain mukainen rajoitus, kiireellinen sijoitus tai huostaanotto hänen ollessaan tilassa, jossa hän ei ole kyennyt ymmärtämään toimenpiteen merkitystä, hänelle on annettava tiedot heti, kun hän kykenee ymmärtämään asian merkityksen.

6.4 Hallintolain mukainen kuulemismenettely lastensuojelulain mukaisissa asioissa

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

Hallintolain 34 §:n mukaisesti asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista annettava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Kuulemismenettelyn tarkoituksena on turvata asiaan osalliselle mahdollisuus osallistua itseään koskevan asian käsittelyyn ja vaikuttaa viranomaisen ratkaisuun antamalla asiassa oma selitys tai hankkimalla asiaan omaa asiantuntijaselvitystä.

Kutsu kuulemistilaisuuteen toteutetaan kirjallisesti ja kutsussa ilmoitetaan kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kohtuullisena määräaikana kuulemistilaisuudelle voidaan pitää noin kahden viikon määräaika, mutta erityisesti on huomioitava, että määräaika ei saa olla kohtuuttoman lyhyt, ettei kuulemisen tarkoitus vaarantuisi; määräajan aikana kuultavalla on oltava mahdollisuus tutustua asiaansa sekä hankkia mahdollista asiantuntijaselvitystä tai oikeusapua. Kuulemistilaisuutta koskevassa kutsussa tulee aina mainita, että asia voidaan viranomaisessa ratkaista, vaikka asiaan osallinen ei käytä hänelle varattua tilaisuutta tulla kuulluksi tai jos hän ylittää selityksen antamiselle varatun määräajan. Kuulemistilaisuutta koskeville kutsuille on määritelty mallipohjat sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmiin.

Kuultavalle on varattava ilman erillistä pyyntöä mahdollisuus tutustua kuulemisen kannalta tarpeellisiin asiakirjoihin ja muodostaa näin käsityksensä käsiteltävänä olevasta asiasta.

6.5 Lapsen henkilökohtaiset tapaamiset

Lastensuojelua toteutettaessa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän tulee tavata lapsi asiakassuunnitelmaan tarkemmin kirjattavalla tavalla riittävän usein henkilökohtaisesti. Pääsääntöisesti lapsi tavataan yhteistyössä huoltajan kanssa sopien; tarvittaessa lasta voidaan tavata myös ilman huoltajan suostumusta, jos sen arvioidaan olevan lapsen ikä, kehitys tai olosuhteet muutoin huomioon ottaen lapsen edun mukaista. Lasta koskeviin asiakirjoihin on tällöin kirjattava syyt, jotka ovat edellyttäneet lapsen tapaamista vastoin huoltajan suostumusta ja pääsääntöisesti huoltajalle on ilmoitettava tapaamisesta.

Lapsen henkilökohtaisten tapaamisten toteuttaminen suunnitelmallisesti sekä tapaamisten toteutumista koskeva riskienhallinta edellyttää tapaamisten toteuttamisen suunnittelua osana yksilö- ja perhekohtaista lastensuojelua sekä lapselle laadittua asiakassuunnitelmaa.

6.6 Palveluiden ja tukitoimien järjestäminen

Perhehoidon tukiyksikkö järjestää sijais- ja tukiperheille tukitoimia. Perhehoitajien tuen järjestämisen velvoite tulee perhehoitolaista. Perhehoidon tukiyksikkö järjestää perhehoitajille ryhmätönohjausta ja mentorointia ja sekä perhehoito- että tukiperheille täydennyskoulutuksia, vertaistapaamisia ja virkistystoimintaa. Perhehoitajalla on oikeus myös saada Pohjois-Savon hyvinvointialueelta hyvinvointi- ja terveystarkastukset.

Vertaisuuteen perustuvassa tuessa huolehditaan salassapito- ja vaitiolovelvollisuuden noudattamisesta. Lisäksi huolehditaan asiakkaan oikeudesta saada tietoa perhehoitajalle järjestettävästä tuesta ja halutessaan kieltää tukimuodot, joissa hänen tai hänen perheensä asioitaan käsitellään.

6.7 Sosiaalihuollon palveluiden hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

Hyvinvointialueen hankkiessa palveluita yksityiseltä palveluntuottajalta tulee palvelujen hankinnalle olla olemassa järjestämislain 12 §:ssä tarkoitetut edellytykset. Palvelujen hankkimisen tulee olla tarpeen hyvinvointialueen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi ja hyvinvointialue vastaa sen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen yhdenvertaisesta toteutumisesta ja saatavuudesta. Hyvinvointialue myös vastaa hankittavien palveluiden sekä muilla järjestämistavoilla toteutettavien vastaavien palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta ja huolehtii tästä

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

veloitteesta osana järjestämistä toteutettavaa ohjausta, arviointia ja valvontaa. Palveluiden yhdenvertaisen toteutumisen edellytykset muodostuvat palvelujen laadullisten ja sisällöllisten edellytysten ja veloitteiden kuvauksista sekä järjestämistä vastaavien tilaajana toimivan hyvinvointialueen sekä palveluntuottajan välisistä oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka kuvataan osana hankintamenettelyä tai palvelun tilaamista koskevaa ostopalvelusopimusta. Yksityiseltä palveluntuottajilta tilattujen palveluiden toteutuksen tulee kaikissa tilanteissa perustua hyvinvointialueen vastuulla olevaan asiakkaan tuen tarpeiden arviointiin. Järjestämistä vastaavien nojalla palveluiden piirissä olevan asiakkaan edun toteutuminen myös häiriö- ja poikkeustilanteissa tulee turvata yksilökohtaiseen arviointiin perustuen. Hyvinvointialueen erityisenä velvollisuutena on varmistaa palvelutoiminnan jatkuvuus myös mahdollisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

6.8 Moniammatillinen yhteistyö ja salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

Kaikki sosiaalihuollon asiakkuutta koskeva tai sen paljastava tieto on salassa pidettävää, eikä oikeutta tietoon ole muilla, kuin niillä henkilöillä, joilla on oikeus tietojen käsittelyyn työtehtäviensä vuoksi. Lähtökohtaisesti salassa pidettävän tiedon luovuttaminen sen käsittelyyn nähden sivulliselle edellyttää aina asiakkaan ja/tai tämän puolesta tai rinnalla puheoikeutta käyttävän henkilön suostumukseen tai nimenomaiseen laissa määriteltyyn perusteeseen, jonka käytön arvioinnista tietojen luovuttaja vastaa. Asiakkaan asioiden hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvat saavat käsitellä asiakasasiakirjoja vain siinä laajuudessa kuin heidän työtehtävänsä ja vastuunsa sitä edellyttävät.

Sosiaalihuollon asiakas voi tarvita useita palveluja yhtäaikaaisesti ja lastensuojelun asiakas voi tarvita esimerkiksi yhdenaikaista koulun, terveydenhuollon, psykiatrian, kuntoutuksen tai varhaiskasvatuksen palveluja. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan palvelunantajien välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku eri toimijoiden välillä. Yhteistyötä tehdään asiakkaan kanssa avoimessa yhteistyössä sovitusti. Yhteistyöstä ja asiakkaan antamasta luvasta yhteistyöhön tehdään merkinnät sosiaalihuollon/lastensuojelun asiakirjoihin.

6.9 Rekisteröidyn oikeuksien ja asianosaisen tiedonsaantiin liittyvien oikeuksien tunnistaminen ja toteuttaminen

Perhehoidon tukiyksikkö kirjattavat tiedot ovat sosiaalihuollon asiakastietoja; osaksi sosiaalihuollon rekisteriä voidaan joissakin tilanteissa liittää potilastietoja silloin, kun nämä tiedot ovat tulleet sosiaalihuollon viranomaiselle tämän pyynnöstä tai muutoin sosiaalihuollon arvioimisen, järjestämisen tai seurannan toteuttamista varten.

Koska sosiaalipalveluja annettaessa asiakkaiden tiedoista muodostuu henkilökisteri tai -rekistereitä (henkilötietolaki 10 §), tästä syntyy myös velvoite informoida asiakkaita henkilötietojen tulevasta käsittelystä sekä rekisteröidyn oikeuksista. Pohjois-Savon hyvinvointialueen tietosuojaselosteet ovat löydettävissä [pshyvinvointialue.fi](https://www.pshyvinvointialue.fi)-sivustolta.

Rekisteröidyllä on oikeus tarkastaa tietonsa ja vaatia tarvittaessa niiden korjaamista. Tarkastuspyyntö ja korjaamisvaatimus voidaan esittää rekisterinpitäjälle lomakkeella. Jos rekisterinpitäjä ei anna pyydettyjä tietoja tai kieltäytyy tekemästä vaadittuja korjauksia, rekisterinpitäjän on annettava kirjallinen päätös kieltäytymisestä ja sen perusteista.

Tarkastuspyyntöä ja korjaamisvaatimusta koskeva lomakkeisto on löydettävissä [pshyvinvointialue.fi](https://www.pshyvinvointialue.fi)-sivustolta. Sosiaalihuollon rekisteritiedoista vastaavana viranomaisena toimii sosiaalihuollon johtava viranhaltija. Rekisterin tarkastus- ja oikaisu- ja pyyntöjen käsittelystä vastaavat yksiköissä johtavat sosiaalityöntekijät. Rekisteröidyn oikeuksia koskevaan pyyntöön tulee vastata yhden kuukauden kuluessa. Jos pyyntöjä on monta tai ne ovat monimutkaisia, rekisterinpitäjä voi ilmoittaa, että se tarvitsee niiden käsittelyyn enemmän aikaa, jolloin pyynnön käsittelyn määräaika on kolmen kuukauden kuluttua alkuperäisestä pyynnöstä. Rekisteröidyllä on halutessaan oikeus saada kirjallinen kieltäytymistodistus, jossa on ilmoitettava kieltäytymistä koskevat syyt.

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023

Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö

6.10 Lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden toteuttaminen

Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan laissa ilmenevin perustein ja menettelytavoin; lähtökohtana tällöin on, että rajoitustoimenpiteet ovat välttämättömiä, eikä muita keinoja ole käytettävissä. Rajoitustoimenpiteitä on toteutettava lisäksi vain välttämättömässä laajuudessa ja niiden käyttäminen on lopetettava heti, kun perusteita rajoitustoimenpiteen käytön jatkamiselle ei enää ole. Lastensuojelulain mukaisten itsemääräämisoikeutta rajoittavien rajoitustoimenpiteiden erityiset säännökset ilmenevät lastensuojelulain 11 luvusta.

Perhehoidossa ei voida käyttää muita rajoittamistoimia kuin yhteydenpidon rajoittamista. Tukiperhetoiminnassa rajoittamistoimia ei voi käyttää. Ohjaavia keskusteluja voidaan käydä.

6.11 Asiakkaan varallisuus: itsenäistymis- ja käyttövarat, perhehoidon tukiyksikön rooli

Lapsen sijoituspaikan on pidettävä kirjaa lapselle annettujen käyttövarojen maksamisesta. Kirjaukset on lähetettävä tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle vuosittain; osana lapsikohtaisen valvonnan toteuttamista sosiaalityöntekijän tulee osaltaan ohjata ja valvoa sijaishuoltopaikan toimintaa käyttövarojen maksamista koskien.

Perhehoidossa maksetaan sijoitetulle lapselle käyttövarat 1/3 elatustuen suuruudesta. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävänä on seurata käyttövarojen maksamista perhehoitoon sijoitetun lapsen osalta. Perhehoidon tukiyksikkö ohjeistaa PRIDE-valmennuksessa perhehoitajia huolehtimaan käyttövarojen maksamisesta, kirjaamisesta ja raportoinnista. Tukiyksikkö tarvittaessa neuvoo ja ohjeistaa perhehoitajia käyttövarojen maksussa.

9 Riskienhallinnan ja omavalvonnan seuranta – yhteenveto kehittämistarpeista

Yksikkökohtaista tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä. Omavalvonnan toimeenpanon prosessissa (riskienhallinnan prosessi) käsitellään kaikki asiakasturvallisuusriskit, epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet. Korjaaville toimenpiteille sovitaan suunnitelma riskin vakaavuuden mukaan.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä. Palvelutoiminnan toteutusta koskevan yhteisen arvopohjan muodostaminen ja vahvistaminen vaatii tulevana vuosina perhehoidon tukiyksikön toiminnassa erityistä huomiointia, jotta palvelu pystytään järjestämään hyvinvointialuetasoisesti ja riittävillä resursseilla.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella kehitetään parhaillaan mentorointi- ja perehdytystoimintaa sekä asiakaspalautteen keräämistä koskevia toimintamalleja.

Perhehoidon tukiyksikön toiminnassa kehittämistoimenpiteiden erityisenä kohteena on:

1. Asiaksmitoituksen määrittely
2. Perhehoidon tukiyksikön resurssien arvioiminen vastaamaan PSHVA:n tuki- ja sijaisperhepalvelujen tarvetta
3. Perhehoidon tukiyksikön palveluiden turvaaminen mm. perhehoitajien valmennusten järjestäminen säännöllisesti, tukiperheiden koulutuksen tarpeeseen vastaaminen
4. Perhehoitajien- ja tukiperheiden rekisteritietojen ajantasaistaminen- ja ylläpito

Lastensuojelun palveluyksikkö, 31.10.2023
Lastensuojelun ympärivuoro-
kautiset palvelut, perhehoidon
tukiyksikkö
